

**OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA
LINK4MAMA**

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA LINK4MAMA

RODZAJ INFORMACJI	NUMER JEDNOSTKI REDAKCYJNEJ WZORCA UMOWY
1. Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	§3, §10, §11, §16, §17, §22, §29, §33
2. Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	§4, §6 pkt 3, §7, §8, §12 ust. 3-4, §13 ust.2, §14 ust. 2-4, §15, §16 ust. 2, §18 ust. 1 pkt 1, §18 ust. 1 pkt 3, §20, §22 ust.2, §23, §24, §25, §29 ust. 7, §31, §35

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE	4
§1 Postanowienia wstępne	4
§2 Definicje	4
§3 Konstrukcja produktu	5
§4 Wyłączenia odpowiedzialności mające zastosowanie do wszystkich zakresów ochrony ubezpieczeniowej objętych OWU ..	6
II. UMOWA UBEZPIECZENIA I ZASADY PŁATNOŚCI SKŁADKI	6
§5 Zawarcie umowy ubezpieczenia	6
§6 Obowiązki Ubezpieczającego	6
§7 Okres ubezpieczenia	6
§8 Rozwiązanie umowy ubezpieczenia	6
§9 Składka ubezpieczeniowa.....	7
III. UBEZPIECZENIE NASTĘPSTW NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW I KOSZTÓW LECZENIA	7
§10 Przedmiot ubezpieczenia	7
§11 Sumy ubezpieczenia	7
§12 Wysokość świadczeń	7
§13 Postępowanie w razie zdarzenia ubezpieczeniowego	7
§14 Ustalenie i wypłata świadczenia	8
§15 Wyłączenia odpowiedzialności	8
IV. UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ W ŻYCIU PRYWATNYM	9
§16 Przedmiot i zakres ubezpieczenia	9
§17 Suma gwarancyjna	9
§18 Postępowanie w razie zdarzenia ubezpieczeniowego	9
§19 Ustalenie i wypłata odszkodowania	10
§20 Wyłączenia odpowiedzialności	10
V. UBEZPIECZENIE POMOCY PRAWNEJ	10
§21 Definicje	10
§22 Przedmiot i zakres ubezpieczenia	11
§23 Zakres świadczeń	11
§24 Limity świadczeń	11
§25 Wyłączenia odpowiedzialności	11
§26 Zasady korzystania ze świadczeń	12
§27 Realizacja świadczeń	12
VI. UBEZPIECZENIE ORGANIZACJI I ŚWIADCZENIA POMOCY W ZDARZENIACH UBEZPIECZENIOWYCH – ASSISTANCE ZDROWIE	13
§28 Definicje	13
§29 Przedmiot i zakres ubezpieczenia	13
§30 Realizacja i zasady korzystania ze świadczeń zdrowotnych.....	14
§31 Wyłączenia odpowiedzialności	14
VII. UBEZPIECZENIE ORGANIZACJI I ŚWIADCZENIA POMOCY W ZDARZENIACH UBEZPIECZENIOWYCH – ASSISTANCE SZYBKA POMOC	14
§32 Definicje	14
§33 Zakres ubezpieczenia.....	15
§34 Postępowanie w razie zdarzenia ubezpieczeniowego	16
§35 Wyłączenia odpowiedzialności	16
VIII. OGÓLNE INFORMACJE DOTYCZĄCE USTALANIA I WYPŁATY ŚWIADCZEŃ	17
IX. POSTANOWIENIA KOŃCOWE	17

ZAŁĄCZNIK NR 1 DO OGÓLNYCH WARUNKÓW UBEZPIECZENIA LINK4MAMA

TABELA NR 1 OCENY PROCENTOWEJ USZCZERBKU NA ZDROWIU..... 19

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

§1

Postanowienia wstępne

1. Na podstawie niniejszych Ogólnych Warunków Ubezpieczenia, zwanych dalej OWU, Link4 zawiera umowę ubezpieczenia z osobą fizyczną, zwaną dalej Ubezpieczającym.
2. Umowa ubezpieczenia może zostać zawarta na rachunek wskazanej przez Ubezpieczającego osoby trzeciej (Ubezpieczonego). W takim przypadku wszystkie postanowienia OWU (w tym postanowienia określające obowiązki) dotyczące Ubezpieczającego stosuje się odpowiednio do Ubezpieczonego, z zastrzeżeniem, że:
  - 1) postanowień dotyczących obowiązków Ubezpieczającego nie stosuje się do Ubezpieczonego jeżeli Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek,
  - 2) roszczenie o zapłatę składki przysługuje wyłącznie wobec Ubezpieczającego,
  - 3) postanowień dotyczących Ubezpieczającego nie stosuje się do Ubezpieczonego jeżeli wyraźnie wynika to z treści OWU.
3. Ubezpieczający powinien przekazać Ubezpieczonemu OWU na piśmie lub innym trwałym nośniku przed zawarciem umowy na jego rachunek. Niezależnie od powyższego Ubezpieczony ma prawo żądać, aby Link4 przedstawił mu informacje o postanowieniach zawartej umowy oraz OWU w zakresie dotyczącym praw i obowiązków Ubezpieczonego.
4. W przypadku wniosku ubezpieczeniowego składanego za pośrednictwem serwisu internetowego Link4, umowa ubezpieczenia zawierana jest dodatkowo pod warunkiem akceptacji przez Ubezpieczającego zasad określonych w regulaminie świadczenia usług drogą elektroniczną, udostępnionym w serwisie internetowym Link4 (www.link4.pl).

§2

Definicje

Ilekczo w OWU używa się wymienionych poniżej terminów, należy przez nie rozumieć:

1. **choroba:**
reakcja organizmu na działanie czynnika chorobotwórczego, objawiająca się zaburzeniami funkcji lub uszkodzeniem struktury organizmu, wywołująca niepożądane objawy,
2. **dom jednorodzinny:**
samodzielny budynek mieszkalny, a także samodzielna część budynku bliźniaczego lub szeregowego, oddany do użytkowania, którego podstawowym przeznaczeniem jest zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych,
3. **domownicy:**
osoby bliskie, które pozostają z Ubezpieczającym we wspólnym gospodarstwie domowym,
4. **hospitalizacja:**
pobyt Ubezpieczającego w szpitalu, który:
  - 1) rozpoczął się w okresie ochrony ubezpieczeniowej,
  - 2) był następstwem nieszczęśliwego wypadku,
  - 3) trwał nieprzerwanie dłużej niż 24 godziny,
 przy czym za pierwszy dzień pobytu przyjmuje się dzień rejestracji, a za ostatni – dzień wypisu ze szpitala,
5. **koszty leczenia:**
koszty leków przepisanych przez lekarza, niezbędnych do przywrócenia zdrowia, uzasadnionych z medycznego

punktu widzenia, związanych z chorobą spowodowaną ugryzieniem lub ukąszeniem przez owada lub kleszcza,

6. **lek:**
lek gotowy w rozumieniu przepisów ustawy Prawo farmaceutyczne, który uzyskał pozwolenie na dopuszczenie do obrotu wydane przez Prezesa Urzędu Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych, Radę Unii Europejskiej lub Komisję Europejską i jest wpisany do Rejestru Produktów Leczniczych Dopuszczonych do Obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz którego zakup można realizować wyłącznie na podstawie recepty,
7. **Link4:**
Link4 Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. z siedzibą w Warszawie, wpisane do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000142452, w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy XIII Wydział Gospodarczy, działające na podstawie zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej wydanego przez Ministra Finansów,
8. **małe jednostki pływające:**
używane dla własnych potrzeb w celach rekreacyjnych łodzie wiosłowe, wiosłowe łodzie regatowe, kajaki wodne, rowery wodne, deski surfingowe z żaglem i bez żagla, pontony, skutery wodne, a także jachty żaglowe o powierzchni pomiarowej żagla do 10 m² i jachty motorowe z silnikiem (również pomocniczym) o mocy nieprzekraczającej 5 kW (6,67 KM),
9. **mieszkanie:**
samodzielna, wydzielona część budynku wielorodzinnego, oddana do użytkowania i służąca do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych,
10. **modele latające:**
używane dla własnych potrzeb, w celach rekreacyjnych, zdalnie sterowane, bezzałogowe modele statków powietrznych, których ciężar nie przekracza 5 kg,
11. **nieszczęśliwy wypadek:**
zdarzenie wywołane bezpośrednio i wyłącznie przez zewnętrzną przyczynę niemającą bezpośredniego lub pośredniego źródła w fizycznym bądź psychicznym schorzeniu Ubezpieczającego, która to przyczyna zadziałała w trakcie trwania ochrony ubezpieczeniowej w sposób nagły, niezależnie od woli Ubezpieczającego, w następstwie której doszło do uszczerbku na zdrowiu, śmierci lub hospitalizacji,
12. **osoba bliska:**
partner życiowy, dzieci, pasierbowie, dzieci przysposobione albo przyjęte na wychowanie, rodzice, przysposabiający, rodzeństwo, ojczym, macocha, teściowie, dziadkowie, wnukowie, powinowaci oraz inni niewymienieni powyżej wstępni i zstępni Ubezpieczającego,
13. **osoby trzecie:**
osoby inne niż zdefiniowane jako Ubezpieczający i osoby bliskie,
14. **pracownicy:**
osoby zatrudnione przez Ubezpieczającego – bez względu na podstawę prawną zatrudnienia – do wykonywania prac domowych,
15. **recepta:**
polecenie dotyczące leków, które mają zostać użyte w leczeniu, wystawione przez uprawnionego lekarza i spełniające wymogi przepisów w sprawie recept lekarskich,

16. szpital:

działający zgodnie z prawem, na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, zakład opieki zdrowotnej, którego zadaniem jest całodzienna lub całodobowa opieka nad chorymi, ich leczenie, przeprowadzanie badań diagnostycznych, wykonywanie zabiegów chirurgicznych w warunkach stacjonarnych, w specjalnie do tych celów przystosowanych pomieszczeniach, posiadających odpowiednią infrastrukturę i zatrudniający całodziennie lub całodobowo zawodowy, wykwalifikowany personel pielęgniarski i przynajmniej jednego lekarza. Szpitalem nie jest dom opieki, ośrodek sanatoryjny, rehabilitacyjny lub wypoczynkowy, ani jakkolwiek placówka zajmująca się leczeniem alkoholizmu lub innych uzależnień,

17. ukąszenie:

naruszenie tkanki skóry przez owady lub kleszcze (w tym użądlenie),

18. ugryzienie:

uszkodzenie tkanki ciała przez owady lub kleszcze,

19. uprawianie sportu wysokiego ryzyka:

uprawianie następujących dyscyplin sportu: abseiling, alpinizm, baloniarstwo, bobsleje, bouldering, canoeing górski, downhill, MTB, ekstremalne maratony biegowe, football amerykański, freeskiing (narciarstwo poza wyznaczonymi trasami), heli-skiing, heli-snowboarding, himalaizm (wyprawy w góry powyżej 5500 m. n.p.m.), kajakarstwo górskie, kite-snowboarding, kite-skiing, kite-surfing, nurkowanie z akwalungiem poniżej 30 m, polo, rafting, rugby, saneczkarstwo, skoki na bungee, skoki spadochronowe, speleologia, szybownictwo, taternictwo, triathlon, signum polonicum, wspinaczka lodowa, wspinaczka wysokogórska, wyścigi samochodowe i motocyklowe,

20. uszczerbek na zdrowiu:

fizyczne naruszenie sprawności organizmu wymienione w tabeli Oceny procentowej uszczerbku na zdrowiu stanowiącej załącznik do OWU,

21. wyczynowe uprawianie sportu:

uprawianie dyscypliny sportu w ramach zarejestrowanych sekcji, klubów lub organizacji sportowych w celu uzyskania maksymalnych wyników, polegające na regularnym uczestniczeniu w treningach, zawodach i turniejach,

22. zawodowe uprawianie sportu:

uprawianie dyscyplin sportowych przez osoby będące członkami klubów biorących udział w rozgrywkach o charakterze profesjonalnym, ogólnokrajowym lub międzynarodowym, organizowanych przez właściwy dla danej dyscypliny związek sportowy lub przez osoby uprawiające sporty indywidualne i biorące udział w rozgrywkach o charakterze profesjonalnym, ogólnokrajowym lub międzynarodowym, organizowanych przez właściwy dla danej dyscypliny związek sportowy lub uprawianie dyscyplin sportowych przez osoby uprawnione na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej do otrzymywania w związku z uprawianiem sportu wynagrodzenia w dowolnej formie, w tym także stypendium lub zwrotu kosztów związanych z uprawianiem sportu w postaci diet, zasiłków itp., niezależnie od tego, czy sport jest uprawiany indywidualnie, czy w ramach gier zespołowych,

23. zdarzenie ubezpieczeniowe:

- 1) w ubezpieczeniu następstw nieszczęśliwych wypadków – niżej wymienione zdarzenia będące następstwem nieszczęśliwego wypadku:
  - a) uszczerbek na zdrowiu,
  - b) śmierć,
  - c) hospitalizacja;
- 2) w ubezpieczeniu kosztów leczenia – zdiagnozowanie po raz pierwszy przez lekarza w okresie ochrony ubezpieczeniowej choroby spowodowanej ugryzieniem lub ukąszeniem przez owada lub kleszcza;
- 3) w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej – działanie lub zaniechanie Ubezpieczającego powodujące szkodę osobową osoby trzeciej (tj. spowodowanie śmierci, uszkodzenie ciała lub rozstroju zdrowia osoby trzeciej) lub szkodę rzeczową osoby trzeciej (tj. spowodowanie utraty, uszkodzenie lub zniszczenie jakiegokolwiek rzeczy osoby trzeciej);
- 4) w ubezpieczeniu Assistance Szybka Pomoc – niezależne od woli Ubezpieczającego, przyszłe i nieprzewidziane zdarzenie, o charakterze nagłym, które występuje w okresie ochrony ubezpieczeniowej i stanowi podstawę do skorzystania przez Ubezpieczającego ze świadczeń Assistance:
  - a) nagle zachorowanie Ubezpieczającego,
  - b) nieszczęśliwy wypadek Ubezpieczającego,
  - c) stan zdrowia Ubezpieczającego, w następstwie nieszczęśliwego wypadku, wymagający leżenia,
  - d) hospitalizacja Ubezpieczającego w następstwie nagłego zachorowania lub nieszczęśliwego wypadku,
  - e) hospitalizacja osoby niesamodzielnej w następstwie nagłego zachorowania lub nieszczęśliwego wypadku,
  - f) stan zdrowia osoby niesamodzielnej, w następstwie nieszczęśliwego wypadku, wymagający leżenia,
  - g) hospitalizacja dziecka Ubezpieczającego w następstwie nieszczęśliwego wypadku lub nagłego zachorowania.

§3**Konstrukcja produktu**

1. Na podstawie OWU Ubezpieczający może zawrzeć umowę ubezpieczenia w następującym zakresie:
  - 1) ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków i kosztów leczenia,
  - 2) ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym,
  - 3) ubezpieczenie pomocy prawnej,
  - 4) ubezpieczenie organizacji i świadczenia pomocy w zdarzeniach ubezpieczeniowych – Assistance Zdrowie,
  - 5) ubezpieczenie organizacji i świadczenia pomocy w zdarzeniach ubezpieczeniowych – Assistance Szybka Pomoc.
2. Umowa ubezpieczenia może być zawarta jeśli swym zakresem obejmuje przynajmniej ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków i kosztów leczenia lub ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym.

§4

Wyłączenia odpowiedzialności mające zastosowanie do wszystkich zakresów ochrony ubezpieczeniowej objętych OWU

Niezależnie od postanowień wyłączeń szczególnych, określonych dla poszczególnych zakresów ubezpieczenia, ochroną ubezpieczeniową Link4 nie są objęte zdarzenia ubezpieczeniowe:

- 1) powstałe w związku z:
  - a) pozostawianiem Ubezpieczającego w stanie nietrzeźwości lub w stanie po użyciu alkoholu (w rozumieniu przepisów Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi) lub środków odurzających, substancji psychotropowych oraz środków zastępczych (w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii) lub leków o podobnym działaniu, o ile ten stan miał wpływ na powstanie lub rozmiar szkody,
  - b) popełnieniem lub usiłowaniem popełnienia przez Ubezpieczającego przestępstwa lub wykroczenia,
- 2) spowodowane:
  - a) umyślnie przez Ubezpieczającego,
  - b) na skutek rażącego niedbalstwa Ubezpieczającego, chyba że zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności.

II. UMOWA UBEZPIECZENIA I ZASADY PŁATNOŚCI SKŁADKI

§5

Zawarcie umowy ubezpieczenia

1. Umowa ubezpieczenia zawierana jest po złożeniu przez Ubezpieczającego wniosku ubezpieczeniowego.
2. Wniosek ubezpieczeniowy może zostać złożony:
  - 1) w trakcie rozmowy telefonicznej z Link4,
  - 2) w innej formie, pod warunkiem akceptacji przez Link4.
3. Umowa ubezpieczenia zawierana jest na podstawie informacji podanych Link4 przez Ubezpieczającego we wniosku ubezpieczeniowym, dotyczących:
  - 1) danych personalnych Ubezpieczającego i Ubezpieczonego,
  - 2) przedmiotu i zakresu ubezpieczenia,
  - 3) wysokości sum ubezpieczenia,
  - 4) okresu ubezpieczenia,
  - 5) innych danych i parametrów, od uzyskania których Link4 uzależnia zawarcie umowy ubezpieczenia.
4. Ubezpieczający obowiązany jest podać do wiadomości Link4 wszystkie znane sobie okoliczności, o które Link4 zapytuje przy zawieraniu umowy ubezpieczenia.
5. Informacje, o których mowa w ust. 3, umieszczone zostają w dokumencie ubezpieczenia, przy czym Ubezpieczający ma prawo, w terminie 7 dni od daty otrzymania dokumentów, wystąpić o dokonanie zmian danych zamieszczonych w dokumencie ubezpieczenia, o ile odbiegają one od stanu faktycznego lub są niezgodne z przekazanymi Link4 informacjami.

§6

Obowiązki Ubezpieczającego

W trakcie trwania ochrony ubezpieczeniowej:

- 1) Ubezpieczający ma obowiązek niezwłocznie powiadomić Link4 o wszelkich zmianach danych podanych Link4 przy zawieraniu umowy ubezpieczenia.

- 2) Link4 ma prawo do weryfikacji informacji podanych przez Ubezpieczającego oraz do żądania przedstawienia dokumentów potwierdzających te informacje, szczególnie w przypadku wystąpienia szkody.
- 3) Link4 nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem obowiązków informacyjnych określonych w pkt. 1) i §5 nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia obowiązków informacyjnych doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że szkoda jest skutkiem okoliczności, które nie zostały podane do wiadomości Link4.
- 4) W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wypadku, każda ze Stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki, poczynając od chwili, w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania druga Strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym.

§7

Okres ubezpieczenia

1. Umowa ubezpieczenia zawierana jest na okres jednego roku, chyba że umówiono się inaczej.
2. Okres ubezpieczenia określony jest w dokumencie ubezpieczenia.
3. Umowę ubezpieczenia uważa się za zawartą z dniem wskazanym w dokumencie ubezpieczenia jako początek okresu ubezpieczenia, o ile przed upływem tego terminu ubezpieczający nie zgłosił do Link4 informacji o odstąpieniu od zawarcia umowy ubezpieczenia.
4. Ochrona ubezpieczeniowa rozpoczyna się od daty określonej w dokumencie ubezpieczenia jako początek okresu ubezpieczenia, nie wcześniej jednak niż po opłaceniu całości składki lub pierwszej raty składki, chyba że w dokumencie ubezpieczenia wskazany został późniejszy termin płatności składki lub odpowiednio jej pierwszej raty.
5. Jeżeli w dokumencie ubezpieczenia wskazany został późniejszy termin płatności składki lub odpowiednio jej pierwszej raty, ochrona ubezpieczeniowa rozpoczyna się od daty określonej w dokumencie ubezpieczenia jako początek okresu ubezpieczenia. Jeżeli składka lub jej pierwsza rata nie zostaną zapłacone w terminie, Link4 może wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym i żądać zapłaty składki za okres, przez który ponosił odpowiedzialność. W braku wypowiedzenia umowy, wygasa ona z końcem okresu, za który przypadła niezapłacona składka.
6. W przypadku ubezpieczenia kosztów leczenia – Link4 zwróci koszty zakupu leków pod warunkiem, że choroba spowodowana ukąszeniem lub ugryzieniem, zostanie zdiagnozowana w okresie ochrony ubezpieczeniowej, nie wcześniej jednak niż po upływie 30 dni od daty zawarcia umowy ubezpieczenia.

§8

Rozwiązanie umowy ubezpieczenia

1. Odpowiedzialność Link4 kończy się w dniu rozwiązania umowy ubezpieczenia.
2. Umowa ubezpieczenia rozwiązuje się w dniu:
  - 1) upływu okresu ubezpieczenia określonego w dokumencie ubezpieczenia,

- 2) wypowiedzenia umowy w sytuacji, o której mowa w §6 pkt 4),
  - 3) odstąpienia Ubezpieczającego od umowy ubezpieczenia w ciągu 30 dni od daty jej zawarcia, przy czym jeżeli najpóźniej w chwili zawarcia umowy Link4 nie poinformował Ubezpieczającego będącego konsumentem o prawie odstąpienia od umowy, termin 30 dni biegnie od dnia, w którym Ubezpieczający będący konsumentem dowiedział się o tym prawie,
  - 4) śmierci Ubezpieczającego,
  - 5) wypowiedzenia umowy przez Link4 w sytuacji, gdy Link4 ponosił odpowiedzialność przed zapłaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie,
  - 6) niezapłacenia kolejnej raty składki w terminie określonym w dokumencie ubezpieczenia, o ile Ubezpieczający nie opłacił kolejnej raty w ciągu 7 dni od otrzymania od Link4 wezwania do zapłaty zawierającego wskazanie skutków niezapłacenia składki w powyższym terminie. Link4 na wniosek Ubezpieczającego może podjąć decyzję o kontynuowaniu ochrony po opłaceniu przez Ubezpieczającego należnej składki po terminie 7 dni od otrzymania wezwania do zapłaty, z zastrzeżeniem, że okres następujący po upływie terminu wskazanego w wezwaniu do dnia zapłaty jest wyłączony z odpowiedzialności Link4. Wyrażając zgodę na kontynuację umowy, Link4 równocześnie określa warunki przywrócenia ochrony.
3. W przypadku rozwiązania umowy ubezpieczenia przed upływem okresu ubezpieczenia wskazanego w dokumencie ubezpieczenia, Ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.

§9

Składka ubezpieczeniowa

1. Składka za ubezpieczenie jest naliczana:
  - 1) zgodnie z taryfą składek obowiązującą przy zawieraniu umowy ubezpieczenia,
  - 2) za cały okres ubezpieczenia określony w dokumencie ubezpieczenia i nie podlega indeksacji przez cały ten okres.
2. Składka ubezpieczeniowa jest opłacana jednorazowo lub w ratach, zgodnie z terminami określonymi w dokumencie ubezpieczenia, przy czym wszystkie przyszłe raty stają się wymagalne w przypadku wypłaty przez Link4 świadczenia z tytułu śmierci lub 100% uszczerbku na zdrowiu – w dniu wypłaty.

III. UBEZPIECZENIE NASTĘPSTW NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW I KOSZTÓW LECZENIA

§10

Przedmiot ubezpieczenia

1. Przedmiotem ubezpieczenia:
  - 1) w ubezpieczeniu następstw nieszczęśliwych wypadków jest życie i zdrowie Ubezpieczającego;
  - 2) w ubezpieczeniu kosztów leczenia – koszty leczenia zdefiniowane w §2 ust. 5 OWU.
2. Zakresem ubezpieczenia objęte są zdarzenia ubezpieczeniowe wskazane w §2 ust. 23 pkt 1) – 2) OWU, z zastrzeżeniem wyłączeń wskazanych w §4 i §15 OWU.

§11

Sumy ubezpieczenia

1. Sumę ubezpieczenia dla zdarzenia ubezpieczeniowego: uszczerbek na zdrowiu i śmierć – określa Ubezpieczający. Suma ubezpieczenia wskazana jest w dokumencie ubezpieczenia i stanowi górną granicę odpowiedzialności Link4 za wszystkie zdarzenia ubezpieczeniowe powstałe w okresie ubezpieczenia.
2. Suma ubezpieczenia dla zdarzenia ubezpieczeniowego: hospitalizacja – wynosi 2 000 zł i jest to górna granica odpowiedzialności Link4 za wszystkie zdarzenia ubezpieczeniowe powstałe w okresie ubezpieczenia.
3. Suma ubezpieczenia dla ubezpieczenia kosztów leczenia wynosi 2 000 zł i jest to górna granica odpowiedzialności Link4 za wszystkie zdarzenia ubezpieczeniowe powstałe w okresie ubezpieczenia.
4. Sumy ubezpieczenia wskazane w ust. 1-3 ulegają każdorazowo zmniejszeniu o wysokość wypłaconego świadczenia z tytułu danego rodzaju zdarzenia ubezpieczeniowego, aż do ich całkowitego wyczerpania.

§12

Wysokość świadczeń

1. W przypadku uszczerbku na zdrowiu będącego następstwem nieszczęśliwego wypadku, Link4, w granicach sumy ubezpieczenia, wypłaca świadczenie:
  - 1) jeżeli Ubezpieczający doznał 100% lub większego uszczerbku na zdrowiu – w pełnej wysokości sumy ubezpieczenia,
  - 2) jeżeli Ubezpieczający doznał częściowego uszczerbku na zdrowiu – taki procent sumy ubezpieczenia, w jakim procencie Ubezpieczający doznał uszczerbku na zdrowiu, zgodnie z załączoną do OWU Tabelą nr 1 Oceny Procentowej Uszczerbku Na Zdrowiu.
2. W przypadku, gdy Ubezpieczający zmarł wskutek nieszczęśliwego wypadku i jeżeli śmierć nastąpiła w okresie do 12 miesięcy od daty zajścia nieszczęśliwego wypadku, Link4 wypłaca jednorazowe świadczenie w wysokości sumy ubezpieczenia.
3. Link4 wypłaca świadczenie ubezpieczeniowe w wysokości 100 zł za każdy dzień hospitalizacji, począwszy od 1. dnia pobytu Ubezpieczającego w szpitalu, przy czym maksymalne świadczenie nie może być większe niż 2 000 zł.
4. Link4 zwraca koszty leczenia do kwoty 2 000 zł.
5. Link4 zwraca koszty badań i opinii lekarskich niezbędnych w opinii Link4 w procesie ustalania zasadności i wysokości świadczeń. Wypłata tych kosztów nie pomniejsza sumy ubezpieczenia.

§13

Postępowanie w razie zdarzenia ubezpieczeniowego

1. W razie zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego innego niż śmierć Ubezpieczającego, Ubezpieczający zobowiązany jest niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 14 dni, powiadomić Link4 o zajściu zdarzenia, a gdyby zachowanie tego terminu było niemożliwe – w ciągu 7 dni od daty ustania przyczyny uniemożliwiającej powiadomienie w terminie.
2. Jeżeli wskutek winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa Ubezpieczający nie wykonał obowiązków wymienionych w ust. 1, a uniemożliwiło to ustalenie okoliczności lub skutków wypadku, Link4 ma prawo do odpowiedniego zmniejszenia

świadczenia ubezpieczeniowego. Powyższe skutki nie następują, jeżeli Link4 w terminie wyznaczonym do powiadomienia otrzymał wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.

3. Ubezpieczający jest zobowiązany do przedstawienia posiadanej dokumentacji medycznej dotyczącej zdarzenia ubezpieczeniowego i do poddania się badaniom lekarskim, z wyłączeniem badań genetycznych, przeprowadzonym przez lekarzy wskazanych przez Link4, w zakresie niezbędnym dla określenia stopnia uszczerbku na zdrowiu oraz upoważnienia lekarzy prowadzących do udzielenia Link4 informacji dotyczących Ubezpieczającego i przebiegu jego leczenia w zakresie niezbędnym do ustalenia okoliczności zdarzenia, oceny zasadności i rodzaju świadczenia należnego na podstawie umowy ubezpieczenia.
4. Zgłaszający roszczenie zobowiązany jest dołączyć następujące dokumenty:
  - 1) w razie śmierci w wyniku nieszczęśliwego wypadku:
    - a) odpis aktu zgonu,
    - b) zaświadczenie o przyczynie zgonu,
    - c) inne dokumenty potwierdzające zajście i okoliczności zdarzenia ubezpieczeniowego;
  - 2) w przypadku hospitalizacji:
    - a) wypis lub zaświadczenie lekarskie potwierdzające okres pobytu w szpitalu, historia pobytu w szpitalu (karta informacyjna leczenia szpitalnego),
    - b) inne dokumenty potwierdzające zajście i okoliczności zdarzenia ubezpieczeniowego,
  - 3) w przypadku roszczenia dotyczącego zwrotu kosztów leczenia:
    - a) zaświadczenie lekarza lub inną dokumentację medyczną potwierdzającą wystąpienie choroby spowodowanej ugryzieniem lub ukąszeniem przez owada lub kleszcza,
    - b) kopię recepty wystawionej na Ubezpieczającego,
    - c) kopię dowodu zakupu leków (paragon lub faktura).

§14

Ustalenie i wypłata świadczenia

1. Link4 ustala rodzaje i wysokość świadczeń przysługujących Ubezpieczającemu lub osobom uprawnionym z tytułu ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków po stwierdzeniu związku przyczynowego pomiędzy nieszczęśliwym wypadkiem a hospitalizacją, uszczerbkiem na zdrowiu lub śmiercią Ubezpieczającego, przy czym ustalenie tego związku następuje na podstawie przedłożonych Link4 dowodów, dokumentów oraz wyników badań lekarskich Ubezpieczającego i przeprowadzonego przez Link4 postępowania wyjaśniającego.
2. Stopień uszczerbku na zdrowiu – wyrażony procentowo – ustala wyznaczony przez Link4 lekarz orzecznik niezwłocznie:
  - 1) po zakończeniu leczenia Ubezpieczającego, z uwzględnieniem zaleconego przez lekarza okresu leczenia usprawniającego, nie później jednak niż w 24 miesiące od dnia nieszczęśliwego wypadku,
  - 2) po upływie tego okresu wszelkie zmiany dotyczące stopnia uszczerbku na zdrowiu nie stanowią podstawy do zmiany wysokości przyznanego świadczenia.

3. Przy ustalaniu stopnia uszczerbku na zdrowiu nie są uwzględniane czynności zawodowe i rodzaj pracy wykonywany przez Ubezpieczającego.
4. Jeżeli Ubezpieczający otrzymał świadczenie z tytułu uszczerbku na zdrowiu, a następnie zmarł na skutek nieszczęśliwego wypadku, to świadczenie należne osobie uprawnionej jest pomniejszane o kwotę wypłaconą wcześniej Ubezpieczającemu.
5. Świadczenie z tytułu śmierci Ubezpieczającego wskutek nieszczęśliwego wypadku wypłacane jest wymienionym poniżej osobom uprawnionym w następującej kolejności:
  - 1) małżonkowi,
  - 2) dzieciom,
  - 3) rodzicom,
  - 4) innym spadkobiercom zmarłego,
 przy czym, jeżeli jest kilka osób uprawnionych w jednej grupie, to świadczenie jest im wypłacane w równych częściach.
6. Świadczenie z tytułu uszczerbku na zdrowiu, hospitalizacji i kosztów leczenia jest wypłacane Ubezpieczającemu.
7. Jeżeli Ubezpieczający zmarł po ustaleniu stopnia uszczerbku na zdrowiu, a jego śmierć nie pozostawała w związku przyczynowym z nieszczęśliwym wypadkiem, niewypłacone świadczenie za uszczerbek na zdrowiu jest wypłacane osobie uprawnionej w kwocie ustalonej przed śmiercią Ubezpieczającego.
8. Jeżeli Ubezpieczający zmarł przed ustaleniem stopnia uszczerbku na zdrowiu, a jego śmierć nie pozostawała w związku przyczynowym z nieszczęśliwym wypadkiem, podstawę do ustalenia przez Link4 wysokości świadczenia wypłacanego osobie uprawnionej stanowi przypuszczalny stopień uszczerbku na zdrowiu Ubezpieczającego, ustalany w oparciu o oceny i opinie lekarzy powołanych przez Link4.

§15

Wyłączenia odpowiedzialności

1. Ochroną ubezpieczeniową Link4 nie są objęte zdarzenia ubezpieczeniowe będące następstwem nieszczęśliwych wypadków bezpośrednio lub pośrednio spowodowanych przez lub będących skutkiem:
  - 1) masowego skażenia chemicznego, biologicznego lub radioaktywnego,
  - 2) wojny, działań wojennych, konfliktów zbrojnych,
  - 3) aktywnego udziału Ubezpieczającego w zamieszkach i rozruchach, zamachach stanu lub w aktach terroru,
  - 4) roszczenia jądrowego lub promieniotwórczością wszelkiego rodzaju, bez względu na ich pochodzenie, źródło i sposób ich oddziaływania na Ubezpieczającego,
  - 5) choroby psychicznej Ubezpieczającego zakwalifikowanej wg Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych jako zaburzenia psychiczne lub zaburzenia zachowania,
  - 6) prowadzenia pojazdu mechanicznego bez wymaganych prawem uprawnień,
  - 7) nieprzestrzegania zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, obsługi maszyn i przebywania na wysokościach w trakcie leczenia lekami upośledzającymi zdolność koncentracji (zgodnie z ulotką producenta leku),

- 8) wyczynowego lub zawodowego uprawiania sportu lub uprawiania sportu wysokiego ryzyka,
  - 9) wypadku lotniczego, jeżeli Ubezpieczający był pasażerem lub członkiem załogi nielicencjonowanych linii lotniczych,
  - 10) zdarzeń, które wystąpiły w czasie pełnienia przez Ubezpieczającego czynnej służby w siłach zbrojnych jakiegokolwiek państwa,
  - 11) udziału Ubezpieczającego w bójkach lub innych aktach przemocy, z wyłączeniem obrony koniecznej,
  - 12) popełnienia lub usiłowania popełnienia przez Ubezpieczającego samobójstwa.
2. Link4 nie ponosi odpowiedzialności z tytułu kosztów leczenia będących następstwem chorób istniejących przed zawarciem umowy ubezpieczenia oraz ich powikłań.
  3. Link4 nie ponosi odpowiedzialności i nie pokrywa kosztów związanych z zakupem przez Ubezpieczającego lekarstw bez zalecenia lekarza.

IV. UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ W ŻYCIU PRYWATNYM

§16

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

1. Link4 ponosi odpowiedzialność za szkody osobowe lub rzeczowe wyrządzone osobom trzecim przez Ubezpieczającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z wykonywaniem czynności życia prywatnego, do których naprawienia w myśl obowiązujących przepisów prawa zobowiązany jest Ubezpieczający. Czynności życia prywatnego w rozumieniu niniejszych OWU, to czynności związane z:
  - 1) posiadaniem lub używaniem domu jednorodzinnego lub mieszkania,
  - 2) posiadaniem zwierząt domowych, z wyłączeniem psów ras zaliczanych do ras agresywnych wskazanych w Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 28 kwietnia 2003 roku w sprawie wykazu ras psów uznawanych za agresywne, zwierząt z natury dzikich oraz pszczół,
  - 3) opieką nad dziećmi oraz innymi osobami, za których czyny Ubezpieczający ponosi odpowiedzialność z mocy prawa,
  - 4) używaniem rowerów, wózków inwalidzkich,
  - 5) używaniem małych jednostek pływających dla własnych potrzeb w celach rekreacyjnych,
  - 6) używaniem modeli latających dla własnych potrzeb w celach rekreacyjnych,
  - 7) amatorskim i rekreacyjnym uprawianiem sportu,
  - 8) używaniem pomieszczeń podczas wyjazdów turystycznych,
 a także inne czynności życia prywatnego, nie związane z pracą zawodową, w tym z przebywaniem w miejscu pracy, które nie są wyłączone z ochrony ubezpieczeniowej na podstawie §20 OWU.
2. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje odpowiedzialność cywilną Ubezpieczającego za szkody będące następstwem zdarzenia ubezpieczeniowego powstałego w okresie ochrony ubezpieczeniowej.

§17

Suma gwarancyjna

1. Wysokość sumy gwarancyjnej dla ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej określa Ubezpieczający.
2. Określona w umowie ubezpieczenia suma gwarancyjna stanowi górną granicę odpowiedzialności Link4.
3. Sumę gwarancyjną ustala się dla jednego i wszystkich zdarzeń ubezpieczeniowych, które zaszły w okresie ubezpieczenia łącznie dla szkód osobowych i rzeczowych.
4. W granicach sumy gwarancyjnej ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej Link4 odpowiada również za pokrycie kosztów:
  - 1) poniesionych w razie zajścia zdarzenia powodującego odpowiedzialność w celu zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów, jeżeli działania te były celowe, chociaż okazałyby się bezskuteczne,
  - 2) wynagrodzenia ekspertów powołanych przez Link4 lub za zgodą Link4 w celu ustalenia okoliczności zdarzenia, z którego wynika odpowiedzialność i rozmiaru wyrządzonej szkody,
  - 3) niezbędnych dla obrony sądowej przed roszczeniami, w tym w szczególności kosztów pomocy prawnej udzielonej przez zatrudnionego, w porozumieniu z Link4, adwokata lub radcę prawnego, w sporze prowadzonym na polecenie Link4 lub za zgodą Link4,
  - 4) postępowania pojednawczego, prowadzonego w związku ze zgłoszonymi roszczeniami na polecenie lub za zgodą Link4.
5. Każdorazowa wypłata odszkodowania z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej powoduje zmniejszenie sumy gwarancyjnej o wypłaconą kwotę, aż do jej całkowitego wyczerpania.

§18

Postępowanie w razie zdarzenia ubezpieczeniowego

1. W przypadku zaistnienia roszczenia z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, Ubezpieczający jest zobowiązany:
  - 1) niezwłocznie powiadomić Link4, nie później jednak niż w terminie 7 dni roboczych od daty wystąpienia zdarzenia mogącego obciążyć Ubezpieczającego odpowiedzialnością cywilną; w przypadku niedochowania powyższego terminu z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa, Link4 ma prawo do odpowiedniego zmniejszenia wysokości świadczenia, o ile późniejsze zgłoszenie miało wpływ na możliwość ustalenia przez Link4 czasu, przebiegu i okoliczności zdarzenia lub jego skutków. Powyższe skutki nie następują, jeżeli Link4 w terminie wyznaczonym do zgłoszenia otrzymał wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości,
  - 2) podać okoliczności zdarzenia, zebrać i zabezpieczyć dowody ustalające okoliczności zdarzenia,
  - 3) użyć dostępnych mu środków w celu zmniejszenia szkody oraz niedopuszczenia do jej zwiększenia; w przypadku niedochowania przez Ubezpieczającego z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązku użycia dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów, Link4 jest wolny

od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu,

- 4) podjąć współpracę oraz umożliwić Link4 dokonanie czynności niezbędnych w celu ustalenia okoliczności powstania zdarzenia ubezpieczeniowego, zasadności i wysokości roszczenia.
2. Jeżeli osoba poszkodowana dochodzi swoich roszczeń wobec Ubezpieczającego, jest on zobowiązany poinformować o tym Link4 telefonicznie lub pisemnie, w terminie 3 dni roboczych od momentu otrzymania informacji o roszczeniu.
3. W przypadku, gdy Ubezpieczający otrzymał informację o wszczęciu wobec niego postępowania przygotowawczego bądź wystąpieniu na drogę sądową, zobowiązany jest o tym fakcie poinformować w ciągu 3 dni roboczych Link4, nawet w przypadku gdy już wcześniej zgłosił zaistnienie zdarzenia ubezpieczeniowego.
4. Dokonane przez Ubezpieczającego uznanie roszczenia lub zaspokojenie roszczeń osoby poszkodowanej, jak również zawarcie ugody z osobą poszkodowaną, nie wpływają na zakres odpowiedzialności Link4.
5. Ubezpieczający zobowiązany jest na żądanie Link4 udzielić Link4 pełnomocnictw niezbędnych do prowadzenia spraw odszkodowawczych wytoczonych przeciwko Ubezpieczającemu, w tym pełnomocnictwa procesowego, jeżeli poszkodowany wystąpił na drogę sądową przeciwko Ubezpieczającemu.

§19

Ustalenie i wypłata odszkodowania

1. Link4 wypłaca odszkodowanie z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej Ubezpieczającego na podstawie uznania roszczenia, ugody lub prawomocnego orzeczenia sądowego.
2. Link4 wypłaci odszkodowanie z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w kwocie odpowiadającej rozmiarowi szkody, nie większej jednak niż suma gwarancyjna.

§20

Wyłączenia odpowiedzialności

1. Link4 nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
  - 1) wyrządzone Ubezpieczającemu lub osobom bliskim,
  - 2) wyrządzone pracownikom podczas wykonywania przez nich powierzonych czynności,
  - 3) co do których odpowiedzialność Ubezpieczającego powinna zostać objęta ochroną ubezpieczeniową na podstawie obowiązku ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej wynikającego z przepisów prawa,
  - 4) związane z odpowiedzialnością za części wspólne lub zdarzenia powstałe w częściach wspólnych domów wielorodzinnych lub bloków mieszkalnych,
  - 5) wynikłe z przeniesienia jakichkolwiek chorób, także przez zwierzęta,
  - 6) powstałe w związku z udziałem Ubezpieczającego w bójkach lub innych aktach przemocy, z wyłączeniem szkód rzeczowych, które powstały w wyniku obrony koniecznej,
  - 7) powstałe w związku z posiadaniem lub używaniem pojazdów samochodowych, motocykli i motorowerów, broni, amunicji lub materiałów wybuchowych w rozumieniu przepisów prawa, jednostek pływających z zastrzeżeniem §16 ust.1 pkt 5), statków powietrz-

nych (w tym lotni i motolotni) z zastrzeżeniem §16 ust.1 pkt 6),

- 8) powstałe na skutek uszkodzenia, zniszczenia, zaginięcia lub utraty jakichkolwiek przedmiotów lub rzeczy należących do osób trzecich, a używanych, przechowywanych lub przyjętych do naprawy przez Ubezpieczającego lub domowników,
  - 9) powstałe w wyniku uszkodzenia, utraty, zniszczenia wartości pieniężnych, papierów wartościowych, biżuterii, kamieni szlachetnych, dokumentów, planów, zbiorów archiwalnych, filatelistycznych, numizmatycznych, dzieł sztuki lub innych przedmiotów o charakterze zabytkowym, artystycznym lub unikatowym,
  - 10) powstałe wskutek oddziaływania azbestu, dioksyn, aldehydów,
  - 11) będące następstwem oszczerstw i pomówień lub naruszenia dóbr osobistych osoby trzeciej, innych niż życie i zdrowie,
  - 12) powstałe w związku z wyczynowym lub zawodowym uprawianiem sportu lub uprawianiem sportu wysokiego ryzyka,
  - 13) powstałe na skutek zakłócenia lub opóźnienia pracy portów lotniczych, linii kolejowych, zakłócenia lub opóźnienia ruchu na drogach, a także jakichkolwiek roszczeń będących skutkiem spowodowania wypadku lotniczego, katastrofy w ruchu lądowym, powietrznym czy wodnym,
  - 14) polegające na zapłacie wszelkiego rodzaju kar pieniężnych, kar administracyjnych i sądowych, podatków, należności publicznoprawnych.
2. Link4 nie ponosi dodatkowo odpowiedzialności za szkody polegające na utracie wartości handlowej.
  3. Link4 nie odpowiada również za dodatkowe koszty wynikające z braku zgody Ubezpieczającego na zawarcie ugody z poszkodowanym lub zaspokojenie jego roszczeń, które wcześniej zostały zaakceptowane przez Link4. Powyższe stosuje się także w przypadku, gdy wysokość zasądanego odszkodowania jest wyższa niż wynikać to miało z zaakceptowanej przez Link4 ugody.

V. UBEZPIECZENIE POMOCY PRAWNEJ

§21

Definicje

Z zachowaniem pozostałych postanowień OWU, w zakresie ubezpieczenia pomocy prawnej poniższymi pojęciami nadaje się następujące definicje:

- 1) informacja prawna – informacje o obowiązujących normach prawnych, orzecznictwie i poglądach doktryny, a także o możliwych rozwiązaniach w przedmiocie problemu prawnego zgłoszonego przez Ubezpieczającego, udzielone telefonicznie bądź za pośrednictwem poczty elektronicznej,
- 2) infolinia prawna – centrum odbioru zleceń z ubezpieczenia pomocy prawnej, dokonujące wstępnej weryfikacji uprawnień,
- 3) opinia prawna – analiza prawna dotycząca problemu prawnego zgłoszonego przez Ubezpieczającego, ze wskazaniem rekomendowanych rozwiązań problemu

- prawnego, sporządzona przez adwokata lub radcę prawnego zgodnie z ustawą z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych lub ustawą z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze, nieprzekraczająca zakresu 10 stron, przesłana elektronicznie na adres e-mail wskazany przez Ubezpieczającego,
- 4) usługa prawna – udzielenie informacji prawnej, wydanie opinii prawnej lub opracowanie pisma lub dokumentu, świadczone w ramach ubezpieczenia pomocy prawnej,
  - 5) wypadek ubezpieczeniowy – wystąpienie problemu prawnego dotyczącego Ubezpieczającego, wynikającego z czynności życia prywatnego i objętego zakresem ubezpieczenia.

§22

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

1. Przedmiotem ubezpieczenia pomocy prawnej jest ochrona prawnych interesów Ubezpieczającego związanych z czynnościami życia prywatnego. W ramach ubezpieczenia Link4 zapewnia Ubezpieczającemu możliwość skorzystania z usług prawnych oraz pokrycie ich kosztów, w przypadku wystąpienia wypadku ubezpieczeniowego.
2. Ubezpieczeniem pomocy prawnej objęte są problemy prawne ze wszystkich dziedzin prawa związane z czynnościami życia prywatnego Ubezpieczającego, w których wartość przedmiotu sporu nie przekracza 150 000 zł, z zastrzeżeniem postanowień §25.
3. Warunkiem odpowiedzialności Link4 jest zajście wypadku ubezpieczeniowego w okresie ochrony ubezpieczeniowej.
4. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje wypadki ubezpieczeniowe zaistniałe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, podlegające regulacjom prawa polskiego oraz jurysdykcji sądów polskich lub polskich organów administracji.

§23

Zakres świadczeń

1. W ramach udzielanej ochrony ubezpieczeniowej z tytułu ubezpieczenia pomocy prawnej, Link4 zobowiązuje się do zorganizowania na rzecz Ubezpieczającego następujących świadczeń:
  - 1) informacja prawna:
    - a) przesłanie tekstów obowiązujących lub archiwalnych aktów prawnych,
    - b) informacje w zakresie obowiązujących procedur i kosztów sądowych,
    - c) informacje o danych teleadresowych sądów, prokuratur i innych właściwych w danej sprawie organów,
    - d) możliwe rozwiązania zgłoszonego problemu prawnego – jeśli prawo przewiduje ich kilka,
    - e) podstawy prawne obowiązujące w zakresie zgłoszonego problemu prawnego,
    - f) wskazanie adwokata lub radcy prawnego specjalizującego się w dziedzinie prawa związanej z zaistniałym wypadkiem ubezpieczeniowym i świadczącego usługi w pobliżu miejsca zamieszkania Ubezpieczającego,
    - g) przesłanie wzorów umów i pism występujących w powszechnym obrocie prawnym,
  - 2) opinia prawna,

- 3) pisma i dokumenty – opracowanie (na podstawie przedstawionego przez Ubezpieczającego stanu faktycznego) i przesłanie Ubezpieczającemu za pośrednictwem poczty elektronicznej:
  - a) pozwu,
  - b) odpowiedzi na pozew,
  - c) wezwania do zapłaty,
  - d) wezwania do wykonania świadczenia,
  - e) wezwania do zaprzestania naruszeń,
  - f) wezwania do naprawienia szkody,
  - g) reklamacji,
  - h) pełnomocnictwa lub odwołania pełnomocnictwa,
  - i) wniosków w postępowaniu procesowym, nieprocesowym, zabezpieczającym lub egzekucyjnym.

2. Link4 nie ponosi odpowiedzialności za treść opinii prawnej przygotowanej przez adwokata bądź radcę prawnego w ramach świadczenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 2).
3. Usługi prawne są świadczone w języku polskim.

§24

Limity świadczeń

1. W ramach ubezpieczenia pomocy prawnej obowiązują następujące limity usług prawnych, z których Ubezpieczający może skorzystać w okresie ubezpieczenia:
  - 1) informacja prawna – bez limitu,
  - 2) przygotowanie opinii prawnej, opracowanie pism i dokumentów – łącznie 4 usługi.
2. Przygotowanie opinii prawnej oraz opracowanie pism lub dokumentów w przedmiocie tego samego stanu faktycznego uznaje się za odrębne usługi prawne.

§25

Wyłączenia odpowiedzialności

- Ubezpieczenie pomocy prawnej nie obejmuje swoim zakresem ochrony interesów prawnych Ubezpieczającego:
- 1) związanych z wypadkami ubezpieczeniowymi spowodowanymi umyślnie lub pozostającymi w bezpośrednim związku z popełnieniem umyślnego przestępstwa lub wykroczenia,
  - 2) związanych z wypadkami ubezpieczeniowymi powstałymi wskutek znajdowania się ubezpieczonego w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii, jeżeli miało to wpływ na zajście wypadku ubezpieczeniowego,
  - 3) wynikających z roszczeń i sporów pomiędzy uprawnionymi do korzystania ze świadczeń ubezpieczenia pomocy prawnej na podstawie jednej umowy ubezpieczenia,
  - 4) wynikających z prowadzonej przez Ubezpieczającego działalności rolniczej rozumianej jako zarobkowa działalność wytwórcza w rolnictwie w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej, w tym również produkcji ogrodniczej, sadowniczej, leśnej i rybnej, a także działalność polegająca na wynajmowaniu przez rolników pokoi lub sprzedaży posiłków domowych w gospodarstwie rolnym,
  - 5) w zakresie roszczeń wobec Link4 albo działającego w jego imieniu podmiotu zajmującego się likwidacją szkód,
  - 6) dotyczących sporów pomiędzy Ubezpieczającym a Link4, PZU SA, PZU Życie SA, PTE PZU SA, TFI PZU SA, PZU

- Pomoc SA, PZU Zdrowie SA lub PZU Centrum Operacji SA, niezależnie od istoty sporu,
- 7) z zakresu prawa podatkowego, celnego lub dotyczącego innych opłat publicznoprawnych, a także prawa karnego skarbowego,
  - 8) wynikających z praw autorskich, prawa patentowego, znaków towarowych, pozostałych praw własności intelektualnej, przemysłowej, prawa ochrony konkurencji (antymonopolowego) oraz prawa dotyczącego zasad konkurencji,
  - 9) naruszonych w związku z grą, zakładem oraz transakcjami terminowymi lub spekulacyjnymi,
  - 10) z zakresu postępowania upadłościowego lub restrukturyzacyjnego,
  - 11) w zakresie roszczeń, które zostały przeniesione na Ubezpieczającego przez osobę trzecią,
  - 12) z zakresu prawa handlowego, prawa spółek handlowych oraz prawa funduszy inwestycyjnych,
  - 13) z zakresu papierów wartościowych oraz prawa obligacji,
  - 14) z zakresu prawa budowlanego pozostającego w związku z:
    - a) nabyciem albo zbyciem nieruchomości przeznaczonej pod zabudowę,
    - b) planowaniem, projektowaniem lub budową budynku albo części budynku, które są własnością lub znajdują się w posiadaniu Ubezpieczającego albo też Ubezpieczający zamierza je nabyć lub objąć w posiadanie,
    - c) przebudową nieruchomości, budynku lub części budynku, jeśli do jej dokonania konieczne jest uzyskanie jakichkolwiek zezwoleń lub pozwoleń,
    - d) finansowaniem działań określonych w pkt 14) ppkt a)-c),
  - 15) z tytułu szkód powstałych w gotówce, bonach towarowych, substytutach pieniądza, dziełach sztuki, biżuterii, przedmiotach z metali lub kamieni szlachetnych, papierach wartościowych, dokumentach lub zbiorach o charakterze kolekcjonerskim lub archiwalnym lub przedmiotach o charakterze zabytkowym lub unikatowym,
  - 16) w sytuacji zatajenia przez Ubezpieczającego informacji lub dokumentów mogących mieć wpływ na sposób świadczenia pomocy prawnej,
  - 17) gdy ochrona interesów prawnych Ubezpieczającego byłaby sprzeczna z dobrymi obyczajami,
  - 18) pozostających w związku z wywłaszczeniem, prywatyzacją lub reprivatyzacją nieruchomości.

§26

Zasady korzystania ze świadczeń

1. Usługi prawne świadczone są w oparciu o podany przez Ubezpieczającego opis stanu faktycznego.
2. W przypadku gdy do prawidłowej realizacji usługi prawnej konieczna jest analiza treści dokumentów, prawnik może zażądać od Ubezpieczającego przesłania odpowiednich dokumentów w formie elektronicznej na wskazany adres.
3. Usługa prawna przysługuje, jeżeli:
  - 1) rozwiązanie problemu prawnego nie wymaga kontaktu z osobami trzecimi,
  - 2) rozwiązanie problemu prawnego może nastąpić poprzez kontakt z Ubezpieczającym za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość,

- 3) przedstawiony przez Ubezpieczającego opis stanu faktycznego wraz z dostarczonymi dokumentami umożliwiają opracowanie rozwiązania powstałego zagadnienia prawnego.
4. Przy realizacji świadczeń z ubezpieczenia pomocy prawnej, prawnik uprawniony jest do oceny celowości opracowania pism lub dokumentów w świetle powszechnie obowiązujących przepisów prawa. W sytuacji, gdy ochrona interesów prawnych jest ewidentnie niecelowa, tj. nie istnieje szansa korzystnego dla Ubezpieczającego rozstrzygnięcia sprawy, a okoliczności faktyczne sprawy w sposób oczywisty nie wypełniają dyspozycji normy prawnej, Link4 ma prawo odmówić opracowania pisma lub dokumentu.
5. W ramach ubezpieczenia pomocy prawnej Link4 zapewnia dostęp do usług prawnych w dni robocze w godzinach 9.00-17.00 od poniedziałku do piątku.

§27

Realizacja świadczeń

1. Ubezpieczający zgłasza potrzebę skorzystania z usługi prawnej telefonicznie, za pośrednictwem infolinii prawnej pod numerem telefonu wskazanym w dokumencie ubezpieczenia. Infolinia prawna czynna jest w dni robocze, w godzinach 9.00 – 17.00.
2. W czasie 12 godzin roboczych od otrzymania zgłoszenia zostaje podjęta próba telefonicznego kontaktu z Ubezpieczającym. Kontakt za pośrednictwem poczty elektronicznej następuje w przypadku braku możliwości telefonicznego skontaktowania się z Ubezpieczającym lub zgłoszenia przez Ubezpieczającego tej formy kontaktu jako preferowanej.
3. W zależności od charakteru sprawy zgłoszenie jest realizowane w następujący sposób:
  - 1) o ile to możliwe – problem prawny jest rozwiązywany podczas pierwszego kontaktu z Ubezpieczającym w drodze udzielenia informacji prawnej,
  - 2) gdy niemożliwym jest rozwiązanie problemu prawnego podczas pierwszego kontaktu z Ubezpieczającym, informacja prawna udzielana jest w terminie ustalonym z Ubezpieczającym, w wybranej przez niego formie – telefonicznie lub za pośrednictwem poczty elektronicznej,
  - 3) w przypadku, gdy niemożliwe jest rozwiązanie problemu prawnego w drodze informacji prawnej, a także na życzenie Ubezpieczającego, świadczenie z ubezpieczenia pomocy prawnej może polegać na wydaniu opinii prawnej przesłanej Ubezpieczającemu za pośrednictwem poczty elektronicznej. Opracowanie opinii prawnej następuje w terminie nie dłuższym niż 7 dni roboczych od przekazania przez Ubezpieczającego wszelkich informacji i/lub dokumentów niezbędnych do opracowania dokumentu, chyba że Ubezpieczający uzgodni z prawnikiem inny termin sporządzenia opinii prawnej,
  - 4) w przypadku, gdy w sprawie zachodzi potrzeba opracowania pism lub dokumentów, prawnik po ustaleniu istotnych prawnie okoliczności faktycznych i uzyskaniu potrzebnych dokumentów, sporządza pismo lub dokument i przesyła je za pośrednictwem poczty elektronicznej do Ubezpieczającego. Opra-

cowanie pism lub dokumentów następuje w terminie nie dłuższym niż 5 dni roboczych od przekazania przez Ubezpieczającego wszelkich informacji i/lub dokumentów niezbędnych do opracowania tych dokumentów, chyba że Ubezpieczający uzgodni z prawnikiem inny termin sporządzenia pisma lub dokumentu.

4. Każde pismo, dokument lub opinia prawna, o których mowa w ust. 3 pkt 3) i 4), pomniejszają limity świadczeń, o których mowa w §24.

VI. UBEZPIECZENIE ORGANIZACJI I ŚWIADCZENIA POMOCY W ZDARZENIACH UBEZPIECZENIOWYCH – ASSISTANCE ZDROWIE

§28

Definicje

Z zachowaniem pozostałych postanowień niniejszych OWU, w zakresie ubezpieczenia Assistance Zdrowie, poniższym pojęciom nadaje się następujące definicje:

- 1) **dzień roboczy** – dzień, który nie jest sobotą, niedzielą lub dniem ustawowo wolnym od pracy,
- 2) **infolinia medyczna** – ogólnopolski numer telefoniczny, wskazany w dokumencie ubezpieczenia, służący Ubezpieczającemu do umawiania świadczeń zdrowotnych, w szczególności poprzez wskazanie przez konsultanta infolinii placówki medycznej oraz terminu realizacji świadczenia,
- 3) **konsultacje lekarskie** – konsultacje lekarskie realizowane bez skierowania, udzielane przez lekarza POZ i lekarzy specjalistów wskazanych przez świadczeniodawcę, w godzinach pracy placówek medycznych oraz zgodnie z aktualnym harmonogramem pracy tych placówek,
- 4) **lekarz POZ** – lekarze następujących specjalizacji: internista, pediatra,
- 5) **lekarz specjalista** – lekarze następujących specjalizacji: alergolog, anestezjolog, audiolog, chirurg ogólny, chirurg naczyńniowy, chirurg onkolog, dermatolog, diabetolog, endokrynolog, gastrolog, ginekolog, hematolog, hepatolog, kardiolog, lekarz chorób zakaźnych, lekarz specjalista rehabilitacji, nefrolog, neurochirurg, neurolog, okulista, onkolog, ortopeda, otolaryngolog, proktolog, pulmonolog, radiolog, reumatolog, urolog, traumatolog, wenerolog,
- 6) **placówka medyczna** – podmiot wykonujący działalność leczniczą, współpracujący ze świadczeniodawcą, w którym Ubezpieczający może skorzystać ze świadczenia zdrowotnego,
- 7) **świadczenia zdrowotne** – wymienione w zakresie świadczeń zdrowotnych usługi medyczne objęte odpowiedzialnością Link4, których wykonanie jest uzasadnione wskazaniem medycznymi,
- 8) **świadczeniodawca** – podmiot działający na zlecenie Link4, który jest organizatorem realizowanych w placówkach medycznych świadczeń zdrowotnych,
- 9) **uzależnienie** – nabyta silna potrzeba wykonywania jakiejś czynności lub zażywania jakiejś substancji, określona jako zaburzenie w oficjalnych klasyfikacjach chorób: ICD-10 i DSM IV,

10) **wada wrodzona** – nieprawidłowość anatomiczna, chromosomowa lub molekularna, nabyta w okresie życia płodowego i obecna przy urodzeniu, bez względu na moment ustalenia rozpoznania. Na potrzeby ubezpieczenia przyjmuje się, że pod tym pojęciem rozumie się zarówno wadę rozwojową jak i chorobę wrodzoną,

11) **wypadek ubezpieczeniowy** – uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia powstałe w wyniku nieszczęśliwego wypadku lub wystąpienie choroby,

12) **telekonsultacje** – usługi medyczne świadczone na rzecz Ubezpieczającego na odległość, bez bezpośredniego badania przedmiotowego, przy pomocy przekazu, który jest w całości nadawany, odbierany lub transmitowany za pomocą systemów teleinformatycznych lub systemów łączności (odpowiednio w formie: czatu lub konsultacji telefonicznej), obsługiwanych za pośrednictwem strony www.lekarzonline.pzuzdrowie.pl lub telefonu.

§29

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest zdrowie Ubezpieczającego.
2. Zakres ubezpieczenia obejmuje wystąpienie u Ubezpieczającego wypadku ubezpieczeniowego, skutkującego potrzebą skorzystania przez Ubezpieczającego w okresie ochrony ubezpieczeniowej ze świadczenia zdrowotnego lub świadczeń zdrowotnych.
3. W przypadku wystąpienia wypadku ubezpieczeniowego Link4 organizuje świadczenia zdrowotne albo organizuje i pokrywa koszty świadczeń zdrowotnych. We wskazanych w ust. 6 przypadkach Ubezpieczającemu przysługuje ponadto 50% zniżki, w stosunku do ceny usługi obowiązującej w placówce medycznej, na świadczenia zdrowotne zorganizowane przez Link4.
4. Koszty świadczeń zdrowotnych pokrywane są do wysokości limitów, stanowiących górną granicę odpowiedzialności Link4 w okresie ubezpieczenia, zgodnie z tabelą wskazaną w ust. 6. Koszty świadczeń zdrowotnych wykraczające ponad limity i zniżki wskazane w ust. 6 Ubezpieczający zobowiązany jest pokryć we własnym zakresie.
5. Ubezpieczenie obejmuje organizację świadczeń wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
6. W ramach udzielanej ochrony ubezpieczeniowej, Link4 organizuje na rzecz Ubezpieczającego następujące świadczenia zdrowotne:

ŚWIADCZENIA ZDROWOTNE:	LIMIT ŚWIADCZEŃ / ZNIŻKI
1. TELEKONSULTACJE:	
1) lekarz POZ	bez limitu
2) pielęgniarka położna	
3) wystawienie recepty (zostanie przesłana przesyłką kurierską)	
2. KONSULTACJE LEKARSKIE:	
1) lekarz POZ	50% zniżki za konsultację
2) lekarz specjalista	50% zniżki za konsultację
3) dietetyk	Link4 pokrywa koszt 2 konsultacji,
4) rehabilitant	Link4 pokrywa koszt 1 konsultacji,
5) psycholog	Link4 pokrywa koszt 2 konsultacji,
INFOLINIA MEDYCZNA:	
1) umawianie terminu realizacji świadczeń zdrowotnych	bez limitu
2) uzyskanie informacji o godzinach przyjęć, harmonogramie pracy placówek medycznych oraz zakresie terytorialnym realizowanych wizyt domowych	

- Konsultacje lekarskie nie obejmują konsultacji profesorskich (lekarzy z tytułem naukowym: doktor habilitowany, docent, profesor).
- W ramach konsultacji u lekarza POZ oraz u lekarza specjalisty przeprowadzany jest wywiad i diagnoza, porada oraz informacja o sposobie leczenia oraz kontrola leczenia.
- Konsultacje lekarskie dostępne są bez skierowania.
- Link4 w ramach konsultacji telemedycznych zapewnia wystawienie klientowi recepty pełnopłatnej na leki, o ile konieczność ta wynika ze wskazań medycznych.
- Recepta wystawiana jest przez lekarza świadczeniodawcę obsługującego konsultacje telemedyczne.
- Recepta jest dostarczana do Ubezpieczającego na wskazany przez niego adres w ciągu maksymalnie 72 godzin roboczych.

§30

Realizacja i zasady korzystania ze świadczeń zdrowotnych

- Ubezpieczający zgłasza potrzebę skorzystania ze świadczeń zdrowotnych za pośrednictwem infolinii medycznej, pod numerem telefonu wskazanym w dokumencie ubezpieczenia.
- Infolinia medyczna dostępna jest przez całą dobę, 7 dni w tygodniu.
- Link4 umożliwia Ubezpieczającemu dostęp do świadczeń zdrowotnych, zgodnie ze wskazanym w §29 zakresem świadczeń zdrowotnych, oraz we wskazanej przez świadczeniodawcę placówce medycznej, z zastrzeżeniem ust. 4.
- Ubezpieczającemu przysługuje prawo do określenia własnych preferencji, dotyczących wskazania: lokalizacji placówki, terminu konsultacji lub lekarza.
- W przypadku realizacji świadczeń zdrowotnych we wskazanej przez świadczeniodawcę placówce medycznej, czas oczekiwania na konsultację lekarską wynosi maksymalnie:
  - 2 dni robocze – w przypadku konsultacji lekarzy POZ (internisty, pediatri),
  - 5 dni roboczych – w przypadku konsultacji lekarzy pozostałych specjalizacji.
- W przypadku realizacji preferencji Ubezpieczającego, o których mowa w ust. 4, nie obowiązują parametry dostępności określone w ust. 5, a terminy ustalane są indywidualnie,

z uwzględnieniem dostępności danego świadczenia zdrowotnego.

- Po zgłoszeniu potrzeby skorzystania ze świadczeń zdrowotnych, świadczeniodawca umawia usługę w placówce medycznej, a następnie przekazuje informację Ubezpieczającemu.
- Lista placówek medycznych, w których świadczeniodawca realizuje usługi dostępna jest pod numerem infolinii medycznej oraz na stronie www.link4.pl.

§31

Wyłączenia odpowiedzialności

Link4 nie obejmuje ochroną świadczeń zdrowotnych związanych z leczeniem:

- wady wrodzonej,
- niepłodności,
- uzależnień.

VII. UBEZPIECZENIE ORGANIZACJI I ŚWIADCZENIA POMOCY W ZDARZENIACH UBEZPIECZENIOWYCH – ASSISTANCE SZYBKA POMOC

§32

Definicje

Z zachowaniem pozostałych postanowień niniejszych OWU, w zakresie ubezpieczenia assistance Szybka Pomoc, poniższym pojęciom nadaje się następujące definicje:

- choroba przewlekła** – stan chorobowy zdiagnozowany przed datą zawarcia umowy ubezpieczenia, charakteryzujący się powolnym rozwojem oraz długookresowym przebiegiem lub choroba stale lub okresowo leczona ambulatoryjnie lub będąca przyczyną hospitalizacji w okresie 12 miesięcy przed datą zawarcia umowy ubezpieczenia,
- dziecko** – dziecko Ubezpieczającego, które w dniu złożenia wniosku ubezpieczeniowego nie ukończyło 18 roku życia,
- hospitalizacja** – pobyt w szpitalu, który:
  - rozpoczął się w okresie ochrony ubezpieczeniowej,
  - był następstwem nieszczęśliwego wypadku lub nagłego zachorowania,
  - trwał nieprzerwanie dłużej niż 24 godziny,

przy czym za pierwszy dzień pobytu przyjmuje się dzień rejestracji, a za ostatni – dzień wypisu ze szpitala,

- 4) **lekarz prowadzący leczenie** – lekarz, który prowadzi leczenie Ubezpieczającego lub osoby niesamodzielnej, na skutek ich nagłego zachorowania lub nieszczęśliwego wypadku, niebędący członkiem rodziny Ubezpieczającego,
- 5) **nagle zachorowanie** – powstały w sposób nagły i niespodziewany stan chorobowy, zagrażający życiu lub zdrowiu, wymagający udzielenia natychmiastowej pomocy medycznej,
- 6) **osoba niesamodzielna** – osoba zamieszkująca wspólnie z Ubezpieczającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, która ze względu na stan zdrowia lub wady wrodzone nie jest w stanie samodzielnie zaspokajać swoich potrzeb i wymaga stałej opieki,
- 7) **siła wyższa** – zdarzenie zewnętrzne, niemożliwe do przewidzenia i zapobieżenia, które uniemożliwia lub powoduje opóźnienie wykonania świadczenia przez Link4 lub uniemożliwia Ubezpieczającemu zgłoszenie zdarzenia ubezpieczeniowego do Link4,
- 8) **sprzęt rehabilitacyjny** – następujący sprzęt niezbędny do rehabilitacji, umożliwiający Ubezpieczającemu samodzielne lub ułatwione funkcjonowanie: piłki, taśmy i wałki rehabilitacyjne, balkoniki, chodziki, wózki, kule, laski, gorsety, kołnierze, rowerek rehabilitacyjny, wałek, półwałek, klin, kostka do rehabilitacji, dysk korekcyjny (w tym sensomotoryczny), ciężarki do rehabilitacji, mata rehabilitacyjna, lekki gips, poduszka ortopedyczna (dotyczy złamania kości guzicznej, stanu po urazie odcinka szyjnego kręgosłupa), stabilizatory, w tym aparat tulejkowy (np. na podudzie), szyny (ortezy), opaski elastyczne, buty ortopedyczne, wkładki ortopedyczne w tym żelowe (dotyczy przebytych urazów, np. złamania kości śródstopia, uszkodzenia ścięgna Achillesa), gorsety ortopedyczne (w tym sznurówka lędźwiowo-krzyżowa, gorset Jevetta), opaska żebrowa, pas stabilizujący, mostek, pas przepuklinowy.

§33

Zakres ubezpieczenia

1. Ubezpieczenie obejmuje organizację i pokrycie kosztów świadczeń wymienionych w ust. 4 oraz świadczenia informacyjne wymienione w ust. 5.
2. Świadczenia opisane w niniejszym paragrafie są świadczone do wysokości limitów kwotowych i ilościowych, stanowiących górną granicę odpowiedzialności Link4 w okresie ubezpieczenia, zgodnie z tabelą w ust. 6.
3. Ubezpieczenie obejmuje organizację świadczeń wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
4. Ubezpieczenie obejmuje organizację oraz pokrycie kosztów świadczeń realizowanych przez Link4 na wniosek Ubezpieczającego, w przypadku zajścia przynajmniej jednego z następujących zdarzeń ubezpieczeniowych:
  - 1) w razie nagłego zachorowania Ubezpieczającego, Link4 organizuje oraz pokrywa koszty świadczenia:
    - **dostarczenie leków** – do miejsca pobytu Ubezpieczającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na podstawie pisemnego zalecenia zażywania leków od lekarza prowadzącego leczenie, wraz

z pokryciem kosztów zakupu leków oraz kosztów dostawy leków,

- 2) w razie nieszczęśliwego wypadku Ubezpieczającego, Link4 organizuje oraz pokrywa koszty świadczeń:
  - **dostarczenie leków** – do miejsca pobytu Ubezpieczającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na podstawie pisemnego zalecenia zażywania leków od lekarza prowadzącego leczenie, wraz z pokryciem kosztów zakupu leków oraz kosztów dostawy leków,
  - **dostarczenie sprzętu rehabilitacyjnego** – do miejsca pobytu Ubezpieczającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na podstawie pisemnego zalecenia używania sprzętu rehabilitacyjnego od lekarza prowadzącego leczenie, wraz z pokryciem kosztów zakupu sprzętu rehabilitacyjnego oraz kosztów dostawy sprzętu rehabilitacyjnego,
- 3) w sytuacji, gdy w następstwie nieszczęśliwego wypadku, lekarz prowadzący leczenie pisemnie zalecił Ubezpieczającemu leżenie, Link4 organizuje oraz pokrywa koszty świadczeń:
  - **pomoc domowa** – w miejscu pobytu Ubezpieczającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, obejmująca: przygotowanie posiłków, zrobienie zakupów, pomoc w ubraniu, wykonanie drobnych porządków (tj. odkurzanie, zmywanie, mycie podłóg),
  - **opieka nad dziećmi i osobami niesamodzielnymi** – w miejscu pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dzieci lub osób niesamodzielnych, przez wykwalifikowaną osobę, na okres, w którym Ubezpieczający wymaga leżenia,
- 4) w razie hospitalizacji Ubezpieczającego w następstwie nagłego zachorowania lub nieszczęśliwego wypadku, Link4 na wniosek Ubezpieczającego i za jego pisemną zgodą organizuje oraz pokrywa koszty świadczeń:
  - **opieka nad dziećmi i osobami niesamodzielnymi** – w miejscu pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dzieci lub osób niesamodzielnych, przez wykwalifikowaną osobę, na czas hospitalizacji Ubezpieczającego,
- 5) w razie hospitalizacji osoby niesamodzielnej w następstwie nagłego zachorowania lub nieszczęśliwego wypadku, Link4 na wniosek Ubezpieczającego i za jego pisemną zgodą organizuje oraz pokrywa koszty świadczenia:
  - **opieka nad osobami niesamodzielnymi** – w miejscu pobytu osób niesamodzielnych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przez wykwalifikowaną osobę, po zakończeniu hospitalizacji,
- 6) w sytuacji, gdy w następstwie nieszczęśliwego wypadku osoby niesamodzielnej, lekarz prowadzący leczenie pisemnie zalecił osobie niesamodzielnej leżenie, Link4 organizuje oraz pokrywa koszty świadczenia:
  - **opieka nad osobami niesamodzielnymi** – w miejscu pobytu osób niesamodzielnych na terytorium

Rzeczypospolitej Polskiej, przez wykwalifikowaną osobę,

- 7) w razie hospitalizacji dziecka w następstwie nieszczęśliwego wypadku lub nagłego zachorowania, Link4 organizuje i pokrywa koszty świadczenia:
- **nocleg szpitalny** – obejmujący pokrycie kosztów noclegu Ubezpieczającego na czas hospitalizacji w szpitalu, hotelu przyszpitalnym lub hotelu zlokalizowanym w pobliżu szpitala.
5. Link4, ponad zakres opisany w ust. 4, na żądanie Ubezpieczającego zapewnia dostęp do:
- 1) **infolinii medycznej** w zakresie:
    - a) ciąży i porodu,
    - b) badań prenatalnych,

- c) obowiązkowych szczepień niemowląt,
  - d) informacji na temat opieki nad noworodkiem.
- 2) **świadczeń concierge** w zakresie:
- a) informacji teleadresowych przedszkoli, szkół oraz informacji dotyczących procedury przyjęcia do wspomnianych placówek,
  - b) przygotowania ofert kolonii i obozów,
  - c) znalezienia korepetytorów z wybranych przedmiotów,
  - d) znalezienia ofert organizacji imprez okolicznościowych dla dzieci.
6. Zakres ochrony oraz limity kwotowe i ilościowe świadczeń określa poniższa tabela:

ZDARZENIE UBEZPIECZENIOWE	ŚWIADCZENIE	LIMIT KWOTOWY NA ZDARZENIE UBEZPIECZENIOWE	LIMIT ILOŚCIOWY ZDARZEŃ UBEZPIECZENIOWYCH W OKRESIE UBEZPIECZENIA
nieszczęśliwy wypadek Ubezpieczającego	dostarczenie leków	250 zł	4
nagle zachorowanie Ubezpieczającego			
nieszczęśliwy wypadek Ubezpieczającego	dostarczenie sprzętu rehabilitacyjnego	1 000 zł	4
stan zdrowia Ubezpieczającego, w następstwie nieszczęśliwego wypadku, wymagający leżenia	pomoc domowa	800 zł	-
hospitalizacja Ubezpieczającego w następstwie nagłego zachorowania lub nieszczęśliwego wypadku	opieka nad dziećmi i osobami niesamodzielnymi	1 000 zł	-
stan zdrowia Ubezpieczającego, w następstwie nieszczęśliwego wypadku, wymagający leżenia			
hospitalizacja osoby niesamodzielnej w następstwie nagłego zachorowania lub nieszczęśliwego wypadku	opieka nad osobami niesamodzielnymi	800 zł	-
stan zdrowia osoby niesamodzielnej, w następstwie nieszczęśliwego wypadku, wymagający leżenia			
hospitalizacja dziecka w następstwie nieszczęśliwego wypadku lub nagłego zachorowania	nocleg szpitalny	1 000 zł	-
	infolinia medyczna	-	Bez limitu
	świadczenia concierge	-	Bez limitu

§34

Postępowanie w razie zdarzenia ubezpieczeniowego

1. W razie zaistnienia zdarzenia ubezpieczeniowego objętego ochroną ubezpieczeniową, Ubezpieczający lub osoba działająca w jego imieniu powinien niezwłocznie skontaktować się z Link4 dzwoniąc pod wskazany w dokumencie ubezpieczenia, działający całodobowo numer telefonu i podać:
  - 1) imię, nazwisko i adres korespondencyjny Ubezpieczającego,
  - 2) numer telefonu, pod którym można skontaktować się z Ubezpieczającym,
  - 3) opis zdarzenia ubezpieczeniowego i rodzaj wymaganej pomocy.

2. Ubezpieczający jest zobowiązany do przekazania informacji i dokumentów dotyczących Ubezpieczającego, w zakresie niezbędnym do ustalenia okoliczności zdarzenia, oceny zasadności i rodzaju świadczenia należnego na podstawie umowy ubezpieczenia.

§35

Wyłączenia odpowiedzialności

1. Link4 nie ponosi odpowiedzialności za zdarzenia powstałe z tytułu lub w następstwie:
  - 1) zdarzeń, do których doszło poza okresem ochrony ubezpieczeniowej,
  - 2) umyślnego samookaleczenia Ubezpieczającego, samobójstwa Ubezpieczającego lub jego usiłowania,

- 3) działań wojennych, stanu wojennego, stanu wyjątkowego, wybuchu nuklearnego, epidemii, pandemii, wycieków, zanieczyszczeń, skażeń, reakcji jądrowej, skażenia spowodowanego bronią jądrową lub promieniotwórczością, strajków, lokautów, aktów terroryzmu, sabotażu, buntu, rozruchów, rewolucji, powstania, zamieszek społecznych i wojskowych, wojny, wojny domowej, a także konfiskaty, nacjonalizacji, przetrzymywania, zarekwirowania i zniszczenia mienia,
  - 4) wad wrodzonych,
  - 5) zarażenia się HIV lub chorobami przekazywanymi drogą płciową, zachorowania na AIDS,
  - 6) chorób przewlekłych,
  - 7) nieprzestrzegania zaleceń lekarza,
  - 8) leczenia zachowawczego lub zapobiegawczego,
  - 9) uprawiania sportu wysokiego ryzyka, wyczynowego lub zawodowego uprawiania sportu,
  - 10) zaburzeń psychicznych, zakwalifikowanych w Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD-10 jako zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00-F99).
2. Zakres ochrony ubezpieczeniowej nie obejmuje kosztów:
- 1) leczenia eksperymentalnego i niepotwierdzonego badaniami,
  - 2) rutynowych badań fizykalnych, w tym badań i testów ginekologicznych, szczepień i innych leków lub zabiegów zapobiegawczych,
  - 3) świadczeń i usług medycznych w związku ze zdarzeniami, które miały miejsce poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
  - 4) wypłaty zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.
3. Link4 nie ponosi odpowiedzialności za niewykonanie lub opóźnienie w wykonaniu świadczenia na skutek:
- 1) strajków, niepokojów społecznych, zamieszek, aktów terroryzmu, sabotażu, wojny, wojny domowej, promieniowania radioaktywnego,
  - 2) udokumentowanego działania siły wyższej.

VIII. OGÓLNE INFORMACJE DOTYCZĄCE USTALANIA I WYPŁATY ŚWIADCZEŃ

§36

1. Link4 w terminie 7 dni od dnia otrzymania zgłoszenia o zajściu zdarzenia ubezpieczeniowego, informuje o tym fakcie Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem oraz rozpoczyna postępowanie dotyczące ustalenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości świadczenia, a także pisemnie lub w innej uzgodnionej formie informuje osobę występującą z roszczeniem o dokumentach niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności Link4 i wysokości.
2. Link4 spełnia świadczenie lub podejmuje decyzję o odmowie spełnienia świadczenia najpóźniej w terminie 30 dni od dnia zgłoszenia zdarzenia ubezpieczeniowego.
3. Jeśli w powyższym terminie wyjaśnienie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności Link4 lub wysokości świadczenia nie jest możliwe, to Link4 pisemnie powiadamia osobę występującą z roszczeniem oraz Ubezpieczonego,

jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie, o przyczynach niemożności zaspokojenia w całości lub w części jej roszczeń.

4. W przypadkach określonych w ust. 3 niniejszego paragrafu, Link4 spełnia świadczenie lub odmawia uznania roszczenia najpóźniej w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności, wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe z tym, że bezsporną część świadczenia Link4 wypłaca w terminie 30 dni od daty zgłoszenia zdarzenia ubezpieczeniowego.
5. W przypadku odmowy spełnienia świadczenia w całości lub części, Link4 pisemnie powiadomi o tym fakcie osobę występującą z roszczeniem oraz Ubezpieczonego, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie, z równoczesnym wskazaniem okoliczności i podstawy prawnej uzasadniającej odmowę spełnienia świadczenia oraz pouczeniem o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej.
6. Link4 udostępnia Ubezpieczającemu, Ubezpieczonemu, osobie występującej z roszczeniem lub uprawnionemu do świadczenia, na ich wniosek, informacje i dokumenty gromadzone w celu ustalenia odpowiedzialności Link4 lub wysokości świadczenia. Osoby te mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez Link4 udostępnionych informacji, a także sporządzenia na swój koszt kserokopii dokumentów i potwierdzenia ich zgodności z oryginałem przez Link4. Na wniosek ww. osób Link4 udostępni informacje i dokumenty w postaci elektronicznej.
7. Link4, na żądanie Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, przekazuje informacje o oświadczeniach złożonych przez nich na etapie zawierania umowy ubezpieczenia na potrzeby oceny ryzyka ubezpieczeniowego lub kopie dokumentów sporządzonych na tym etapie.

§37

Świadczenie pieniężne wypłacane jest przelewem na rachunek bankowy uprawnionego do otrzymania danego świadczenia lub w inny sposób uzgodniony z Link4.

IX. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§38

1. Wszelkie oświadczenia i zawiadomienia Ubezpieczającego i Ubezpieczonego mogą być skutecznie dokonywane w rozmowie telefonicznej rejestrowanej i archiwizowanej przez Link4 lub w piśmie przesłanym na adres Link4 listem zwykłym, poleconym, przesyłką za zwrotnym potwierdzeniem odbioru lub drogą elektroniczną, zgodnie z ogólnymi zasadami dotyczącymi oświadczeń woli.
2. Wszelkie oświadczenia i zawiadomienia związane z umową ubezpieczenia mogą być także składane agentowi ubezpieczeniowemu działającemu w imieniu lub na rzecz Link4, pod warunkiem złożenia ich na piśmie lub na innym trwałym nośniku.
3. W przypadku wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia złożonego za pośrednictwem serwisu internetowego www.link4.pl za skuteczne oświadczenie woli złożenia wniosku uznaje się akceptację dokonaną przez Ubezpieczającego w serwisie internetowym.

§39

O ile OWU nie stanowią inaczej, wszelkie zawiadomienia i oświadczenia woli składane przez Link4 w związku z umową

ubezpieczenia są dokonywane telefonicznie lub przesyłane Ubezpieczającemu lub Ubezpieczonemu listem zwykłym lub poleconym albo przesyłką za zwrotnym potwierdzeniem odbioru. Zawiadomienia i oświadczenia składane przez Link4 mogą być również dostarczane drogą elektroniczną, o ile Strony dopuściły taką możliwość.

§40

Link4 powinien zostać poinformowany o zmianie adresu Ubezpieczającego, a Ubezpieczający powinien zostać poinformowany o zmianie adresu Link4.

§41

1. Link4 podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.
2. Ubezpieczający, Ubezpieczony i uprawniony z umowy ubezpieczenia mają prawo do wniesienia reklamacji do Link4. Reklamacja może być złożona:
  - 1) w formie pisemnej (doręczona osobiście albo przesyłką pocztową na adres Link4),
  - 2) ustnie (telefonicznie albo osobiście),
  - 3) w formie elektronicznej za pomocą formularza reklamacyjnego znajdującego się w serwisie internetowym Link4.
3. Reklamacja może być także złożona agentowi ubezpieczeniowemu działającemu w imieniu lub na rzecz Link4, pod warunkiem złożenia jej w formie pisemnej lub na innym trwałym nośniku.
4. Złożenie reklamacji niezwłocznie po powzięciu zastrzeżeń ułatwi i przyspieszy rzetelne rozpatrzenie reklamacji przez Link4.
5. Reklamacje rozpatrywane są przez Link4 bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 30 dni od dnia ich otrzymania. W szczególnie skomplikowanych przypadkach reklamacja może być rozpatrzona w terminie dłuższym – w takim przypadku Link4 powiadomi osobę występującą z reklamacją o przyczynach opóźnienia, okolicznościach wymagających ustalenia oraz przewidywanym terminie rozpatrzenia reklamacji, przy czym nie może on przekroczyć 60 dni od dnia otrzymania reklamacji.
6. Link4 powiadamia o rozpatrzeniu reklamacji w formie pisemnej, wysyłając odpowiedź przesyłką pocztową, z zastrzeżeniem, że na wniosek osoby występującej z reklamacją odpowiedź dostarczana jest za pośrednictwem poczty elektronicznej.
7. Szczegółowy regulamin przyjmowania i rozpatrywania reklamacji dostępny jest w serwisie internetowym Link4 (www.link4.pl).
8. Niezależnie od uprawnień, o których mowa w ustępach powyższych, Ubezpieczający, Ubezpieczony i uprawniony z umowy ubezpieczenia ma prawo do rozpatrzenia sporów wynikających z umowy ubezpieczenia przez sąd polubowny przy Komisji Nadzoru Finansowego, a jeżeli jest osobą fizyczną – ma także prawo wystąpienia z wnioskiem o rozpatrzenie sprawy do Rzecznika Finansowego oraz prawo do rozpatrzenia sporów wynikających z umowy ubezpieczenia w drodze pozasądowego postępowania prowadzonego przy Rzeczniku Finansowym. Konsumentom mają dodatkowo możliwość wystąpienia o pomoc do Miejskich i Powiatowych Rzeczników Konsumenta.
9. Ubezpieczający będący konsumentem ma prawo do skorzystania z trybu pozasądowego rozwiązywania sporów

wynikających z zawartej umowy ubezpieczenia zgodnie z ustawą z dnia 23 września 2016 r. o pozasądowym rozwiązywaniu sporów konsumenckich. Podmiotem uprawnionym do prowadzenia postępowania w sprawie pozasądowego rozwiązywania sporów konsumenckich wynikających z zawartej umowy ubezpieczenia jest Rzecznik Finansowy (adres strony internetowej: www.rf.gov.pl) oraz sąd polubowny przy Komisji Nadzoru Finansowego (adres strony internetowej: www.knf.gov.pl/dla_konsumenta/sad_polubowny).

10. W przypadku umów zawieranych za pośrednictwem strony internetowej lub innych środków elektronicznych istnieje możliwość prowadzenia pozasądowego postępowania w celu rozstrzygnięcia sporu między konsumentem a Link4 za pośrednictwem internetowej platformy ODR dostępnej pod adresem www.ec.europa.eu/odr. Adres poczty elektronicznej Link4 to: adr@link4.pl.

§42

W sprawach nieuregulowanych w niniejszych OWU mają zastosowanie odpowiednie przepisy Kodeksu cywilnego, ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz innych stosownych aktów prawnych. Do umów zawieranych za pośrednictwem serwisu internetowego Link4 zastosowanie ma także regulamin świadczenia usług drogą elektroniczną przyjęty Uchwałą Zarządu Link4, udostępniony w serwisie internetowym Link4 (www.link4.pl).

§43

1. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć albo według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpiezonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
2. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy Ubezpiezonego lub spadkobiercy uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

§44

1. Prawem właściwym dla umowy ubezpieczenia jest prawo polskie.
2. Językiem stosowanym w relacjach z Link4 wynikających z umowy ubezpieczenia jest język polski.

§45

Niniejsze Ogólne Warunki Ubezpieczenia zostały zatwierdzone przez Zarząd Link4 w dniu 14 grudnia 2017 roku.

Link4 Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.:

A. Wronska

Agnieszka Wronska
Prezes Zarządu

Katarzyna Wojdyła

Katarzyna Wojdyła
Członek Zarządu

**ZAŁĄCZNIK NR 1 DO OGÓLNYCH WARUNKÓW UBEZPIECZENIA LINK4MAMA
TABELA NR 1 OCENY PROCENTOWEJ USZCZERBKU NA ZDROWIU**

		PROCENT USZCZERBKU NA ZDROWIU
A. USZKODZENIA GŁOWY		
1.	Uszkodzenie powłok czaszki (bez uszkodzeń kostnych):	
	a) znaczne uszkodzenie powłok czaszki, rozległe, ściągające blizny – w zależności od rozmiaru	5-10
	b) oskalpowanie	25
2.	Uszkodzenie kości sklepienia i podstawy czaszki (wgłobienia, szczeliny, fragmentacja) – zależnie od rozległości uszkodzeń	5-10
3.	Ubytek w kościach czaszki:	
	a) o średnicy poniżej 2,5 cm	7
	b) o średnicy powyżej 2,5 cm – w zależności od rozmiarów	10-25
Uwaga: Jeżeli przy uszkodzeniach i ubytkach kości czaszki (poz. 2 i 3) występują jednocześnie uszkodzenia powłok czaszki (poz. 1), należy osobno oceniać stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku za uszkodzenia lub ubytki kości według poz. 2 lub 3 i osobno za uszkodzenia powłok czaszki według poz. 1.		
4.	Powikłania towarzyszące uszkodzeniom wymienionym w poz. 1, 2, 3 w postaci: nawracającego się wycieku płynu mózgowo-rdzeniowego, przewlekłego zapalenia kości, ropowicy podczerwonej leczonej operacyjnie, zakrzepicy powłok, przepukliny mózgowej – ocenia się dodatkowo – w zależności od rodzaju i stopnia powikłań	5-15
5.	Porażenia i niedowłady:	
	a) porażenie połowicze lub paraplegie (porażenia kończyn dolnych) uniemożliwiające samodzielne stanie i chodzenie 0-1° wg Skali Lovette'a	100
	b) głęboki niedowład połowiczny lub parapareza 2° wg Skali Lovette'a	60-80
	c) średniego stopnia niedowład połowiczny lub parapareza kończyn dolnych 3° wg Skali Lovette'a	40-60
	d) niewielki lub dyskretny niedowład połowiczny lub niedowład kończyn dolnych 4° wg Skali Lovette'a, dyskretny deficyt siły przy obecności zaburzeń napięcia mięśniowego, niedostateczności precyzji ruchów itp.	5-35
	e) monoparezy pochodzenia ośrodkowego:	
	– kończyna górna, wg Skali Lovette'a	
	0°	prawa 40; lewa 30
	1-2°	prawa 30-35; lewa 20-25
	3-4°	prawa 5-25; lewa 5-15
	– kończyna dolna, wg Skali Lovette'a	
0°	40	
1-2°	30	
3-4°	5-20	
6.	Zespoły pozapiramidowe:	
	a) utrwalony zespół pozapiramidowy znacznie utrudniający sprawność ustroju i wymagający opieki innych osób	100
	b) zespół pozapiramidowy naruszający sprawność ustroju z zaburzeniami mowy, napadami ocznymi itp.	80
	c) zaznaczony zespół pozapiramidowy	30
7.	Zaburzenia równowagi pochodzenia mózdkowego:	
	a) uniemożliwiające chodzenie i samodzielne funkcjonowanie	100
	b) utrudniające chodzenie i sprawność ruchową w stopniu znacznym	70-80
	c) miernego stopnia utrudnienie chodu i sprawności ruchowej	30-60
	d) dyskretnie wpływające na sposób chodu i niewielkie upośledzenie zborności i precyzji ruchów	5-25

	Padaczka:	
8.	a) z licznymi napadami ze współistnieniem zaburzeń psychicznych, charakteropatii, otępienia wymagających opieki innej osoby	100
	b) padaczka z zaburzeniami psychicznymi w zależności od ich nasilenia	30-70
	c) padaczka bez zaburzeń psychicznych w zależności od częstości napadów	20-40
	Uwaga: Podstawą rozpoznania padaczki są obserwacje przez lekarza napadu, typowe zmiany eeg, dokumentacja ambulatoryjna bądź szpitalna.	
	Zaburzenia neurologiczne i psychiczne uwarunkowane organicznie (encefalopatie):	
9.	a) otępienie lub ciężkie zaburzenia zachowania i emocji uniemożliwiające samodzielną egzystencję	100
	b) encefalopatie ze zmianami charakterologicznymi w zależności od stopnia	50-70
	c) encefalopatie bez zmian charakterologicznych	30
Uwaga: Za encefalopatią poza zespołem psychoorganicznym przemawiają odchylenia przedmiotowe w stanie neurologicznym, zmiany w zapisie eeg. Encefalopatia powinna być potwierdzona badaniami dodatkowymi.		
	Zaburzenia adaptacyjne będące następstwem urazów i wypadków, w których nie doszło do trwałych uszkodzeń OUN:	
10.	a) utrwalone nerwice związane z urazem czaszkowo-mózgowym	5-10
	b) ujawnienie się psychozy w następstwie ciężkiego stresu	50-80
	Zaburzenia mowy:	
11.	a) afazja całkowita (sensoryczna lub sensoryczno-motoryczna) z agrafią i aleksją	80
	b) afazja całkowita motoryczna	60
	c) afazja znacznego stopnia utrudniająca porozumiewanie się	40
	d) afazja nieznacznego stopnia	20
	Zespoły podwzgórzowe pourazowe (cukrzyca, moczówka prosta, nadczynność tarczycy i inne zaburzenia wewnątrzwydzielnicze pochodzenia ośrodkowego):	
12.	a) znacznie upośledzające czynność ustroju	60
	b) nieznacznie upośledzające czynność ustroju	30
	Uszkodzenie częściowe lub całkowite nerwów ruchowych gałki ocznej:	
13.	a) nerwu okoruchowego: w zakresie mięśni wewnętrznych oka – w zależności od stopnia uszkodzenia	5-15
	w zakresie mięśni zewnętrznych oka – w zależności od stopnia uszkodzenia	10-30
	b) nerwu błotkowego	3
	c) nerwu odwodzącego – w zależności od stopnia uszkodzenia	1-15
14.	Uszkodzenie częściowe lub całkowite nerwu trójdzielnego – w zależności od stopnia uszkodzenia	10-20
15.	Uszkodzenie częściowe lub całkowite nerwu trzeciowego – w zależności od stopnia uszkodzenia	10-20
Uwaga: Uszkodzenie nerwu trzeciowego łącznie z pęknięciem kości skalistej należy ocenić według poz. 49.		
16.	Uszkodzenie częściowe lub całkowite nerwów językowo-gardłowego i błędnego – w zależności od stopnia zaburzeń mowy, połykania, oddechu, krążenia i funkcji przewodu pokarmowego	10-50
17.	Uszkodzenie częściowe lub całkowite nerwu dodatkowego – w zależności od stopnia uszkodzenia	5-15
18.	Uszkodzenie częściowe lub całkowite nerwu podjęzykowego – w zależności od stopnia uszkodzenia	10-20
B. USZKODZENIA TWARZY		
	Uszkodzenia powłok twarzy (blizny i ubytki):	
19.	a) oszpecenia bez zaburzeń funkcji – w zależności od rozmiarów blizn i ubytków w powłokach twarzy	1-10
	b) oszpecenia z miernymi zaburzeniami funkcji – w zależności od rozmiarów blizn i ubytków w powłokach twarzy oraz stopnia zaburzeń funkcji	10-30
	c) oszpecenia połączone z dużymi zaburzeniami funkcji (przyjmowanie pokarmów, zaburzenia oddychania, mowy, ślinotok i zaburzenia funkcji powiek itp.) – w zależności od rozmiarów blizn i ubytków w powłokach twarzy oraz stopnia zaburzeń funkcji	30-60

	Uszkodzenia nosa:	
20.	a) uszkodzenie nosa bez zaburzeń oddychania i powonienia – zależnie od rozległości uszkodzenia	1-10
	b) uszkodzenie nosa z zaburzeniami oddychania – zależnie od rozległości uszkodzenia i stopnia zaburzeń oddychania	5-20
	c) uszkodzenie nosa z zaburzeniami oddychania i powonienia – w zależności od stopnia zaburzeń w oddychaniu i powonieniu	10-25
	d) utrata powonienia w następstwie uszkodzenia przedniego dołu czaszkowego	5
	e) utrata nosa w całości (łącznie z kośćmi nosa)	30

Uwaga: Jeżeli uszkodzenie nosa wchodzi w zespół uszkodzeń objętych poz. 19, należy stosować ocenę według tej pozycji (tj. według poz. 19).

	Utrata zębów:	
21.	a) siekacze i kły – za każdy ząb	1
	b) pozostałe zęby począwszy od dwóch – za każdy ząb (niezależnie od zaprotezowania)	1
22.	Utrata części szczęki lub żuchwy (łącznie z oszpeceniem i utratą zębów) – staw rzekomy – zależnie od rozległości ubytków, stanu odżywiania i powikłań	15-30
23.	Utrata szczęki (łącznie z oszpeceniem i utratą zębów):	
	a) szczęki	40
	b) żuchwy	50
24.	Złamania szczęki i/lub żuchwy wygojone z przemieszczeniem odłamów:	
	a) bez zaburzeń czynności stawu żuchwowo-skroniowego – w zależności od stopnia zniekształcenia i rozwarcia szczęk	1-5
	b) z zaburzeniami czynności stawu żuchwowo-skroniowego – w zależności od stopnia zaburzeń żucia i rozwarcia szczęk	5-10
	Ubytek podniebienia:	
25.	a) z zaburzeniami mowy i połykania – w zależności od stopnia zaburzeń	10-30
	b) z dużymi zaburzeniami mowy i połykania – w zależności od stopnia zaburzeń	25-40
	Ubytki języka:	
26.	a) bez zaburzeń mowy i połykania	3
	b) z zaburzeniami mowy i połykania – w zależności od stopnia zaburzeń	5-15
	c) z dużymi zaburzeniami mowy – w zależności od stopnia zaburzeń	15-40
	d) całkowita utrata języka	50

C. USZKODZENIA NARZĄDU WZROKU

27.	a) przy obniżeniu ostrości wzroku lub utracie wzroku jednego lub obojga oczu stały lub długotrwały uszczerbek na zdrowiu określa się według następującej tabeli:	
-----	--	--

Ostrość wzroku oka	1,0	0,9	0,8	0,7	0,6	0,5	0,4	0,3	0,2	0,1	0
prawego	(10/10)	(9/10)	(8/10)	(7/10)	(6/10)	(1/2)	(4/10)	(3/10)	(2/10)	(1/10)	
Ostrość wzroku oka	PROCENT STAŁEGO LUB DŁUGOTRWAŁEGO USZCZERBKA NA ZDROWIU										
lewego											
1,0 (10/10)	0	2,5	5	7,5	10	12,5	15	20	25	30	35
0,9 (9/10)	2,5	5	7,5	10	12,5	15	20	25	30	35	40
0,8 (8/10)	5	7,5	10	12,5	15	20	25	30	35	40	45
0,7 (7/10)	7,5	10	12,5	15	20	25	30	35	40	45	50
0,6 (6/10)	10	12,5	15	20	25	30	35	40	45	50	55
0,5 (1/2)	12,5	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60
0,4 (4/10)	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65
0,3 (3/10)	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65	70
0,2 (2/10)	25	30	35	40	45	50	55	60	65	70	80
0,1 (1/10)	30	35	40	45	50	55	60	65	70	80	90
0	35	40	45	50	55	60	65	70	80	90	100

Uwaga: Ostrość wzroku zawsze określa się po korekcji szklami zarówno przy zmętnieniu rogówki lub soczewki, jak i przy współistnieniu uszkodzenia siatkówki lub nerwu wzrokowego.

	b) utrata wzroku jednego oka z jednoczesnym wyluszczeniem gałki ocznej	38
--	--	----

28.	Porażenie nastawności (akomodacji) – przy zastosowaniu szkieł poprawczych:			
	a) jednego oka			15
	b) obojga oczu			30
29.	Uszkodzenia gałki ocznej wskutek urazów tępych:			
	a) rozdarcie naczyńki jednego oka			wg tabeli ostrości wzroku (poz. 27a)
	b) zapalenie naczyńki i siatkówki jednego oka, powodujące zaburzenia widzenia środkowego lub obwodowego			„
	c) przedziurawienie plamki żółtej jednego oka			„
	d) zanik nerwu wzrokowego			„
30.	Uszkodzenia gałki ocznej wskutek urazów drążących:			
	a) blizny rogówki lub twardówki (garbiak twardówki)			wg tabeli ostrości wzroku (poz. 27a)
	b) zaćma urazowa (uszkodzenie soczewki)			„
	c) ciało obce wewnątrzgałkowe powodujące obniżenie ostrości wzroku			„
31.	Uszkodzenia gałki ocznej wskutek urazów chemicznych i termicznych (oparzenia itp.)			wg tabeli ostrości wzroku (poz. 27a)
32.	Koncentryczne zwężenie pola widzenia ocenia się według niżej podanej tabeli:			
	Zwężenie do	Przy nienaruszonym drugim oku	W obojgu oczach	Przy ślepcie drugiego oka
	60°	0	0	35%
	50°	5%	15%	45%
	40°	10%	25%	55%
	30°	15%	50%	70%
	20°	20%	80%	85%
	10°	25%	90%	95%
	Poniżej 10°	35%	95%	100%
33.	Połowicze niedowidzenia:			
	a) dwuskroniowe			60
	b) dwunosowe			30
	c) jednoimienne			25
	d) jednoimienne górne			10
	e) jednoimienne dolne			40
34.	Utrata funkcji soczewki po operacyjnym usunięciu zaćmy pourazowej, bezsoczewkowość pourazowa, przy braku jednoczesnego pojedynczego widzenia obuocznego:			
	a) w jednym oku			25
	b) w obojgu oczach			40
35.	Usunięcie zaćmy pourazowej ze wszczepieniem sztucznej soczewki wewnątrzgałkowej:			
	a) w jednym oku			15
	b) w obojgu oczach			30
36.	Zaburzenia w drożności przewodów łzowych (łzawienie)			
	a) w jednym oku			10
	b) w obojgu oczach			15
37.	Odwartwienie siatkówki jednego oka – oceniać według tabeli ostrości wzroku poz. 27a) oraz według tabeli koncentrycznego zwężenia pola widzenia poz. 32			
38.	Jaskra – oceniać według tabeli ostrości wzroku (poz. 27a) oraz według tabeli koncentrycznego zwężenia pola widzenia (poz. 32), z tym zastrzeżeniem, że ogólny procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu nie może wynosić więcej niż 35% za jedno oko i 100% za oboje oczu			
39.	Wytrzeszcz tętniący – w zależności od stopnia			50-100
40.	Zaćma urazowa			wg tabeli ostrości wzroku (poz. 27a)
41.	Przewlekłe zapalenie spojówek			10

D. USZKODZENIA NARZĄDU SŁUCHU

42.	Przy upośledzeniu ostrości słuchu procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu określa się według niżej podanej tabeli:				
Obliczanie procentowego uszczerbku na zdrowiu z tytułu utraty słuchu wg Rosera (w mod.)					
	Ucho prawe	0-25 dB	26-40 dB	41-70 dB	Pow. 70 dB
	Ucho lewe				
	0-25 dB	0%	5%	10%	20%
	26-40 dB	5%	15%	20%	30%
	41-70 dB	10%	20%	30%	40%
	pow. 70 dB	20%	30%	40%	50%

Uwaga: oblicza się średnią dla ucha prawego i lewego oddzielnie dla 500, 1.000 i 2.000 Hz.

	Urazy małżowiny usznej:	
	a) utrata części małżowiny	5
43.	b) zniekształcenie małżowiny (blizny, oparzenia i odmrożenia) – w zależności od stopnia	5-10
	c) utrata jednej małżowiny	15
	d) utrata obu małżowin	25
44.	Zwężenie lub zarośnięcie zewnętrznego przewodu słuchowego:	oceniać wg tabeli ostrości słuchu (poz. 42)
	a) jednostronne z osłabieniem lub przytępieniem słuchu	„
	b) obustronne z osłabieniem lub przytępieniem słuchu	„
45.	Przewlekłe ropne zapalenie ucha środkowego:	
	a) jednostronne	5
	b) obustronne	10
46.	Przewlekłe ropne zapalenie ucha środkowego powikłane perlakiem, próchnicą kości lub polipem ucha – w zależności od stopnia powikłań:	
	a) jednostronne	5-15
	b) obustronne	10-20
47.	Uszkodzenie ucha środkowego w następstwie złamania kości skroniowej z upośledzeniem słuchu	oceniać wg tabeli ostrości słuchu (poz. 42)
48.	Uszkodzenie ucha wewnętrznego:	
	a) z uszkodzeniem części słuchowej	oceniać wg tabeli ostrości słuchu (poz. 42)
	b) z uszkodzeniem części statycznej – w zależności od stopnia uszkodzenia	20-50
	c) z uszkodzeniem części słuchowej i statycznej – w zależności od stopnia uszkodzenia	30-60
49.	Uszkodzenie nerwu twarzowego łącznie z pęknięciem kości skalistej:	
	a) jednostronne – w zależności od stopnia uszkodzenia	25-40
	b) dwustronne	60

E. USZKODZENIA SZYI, KRTANI, TCHAWICY I PRZEŁYKU

50.	Uszkodzenie gardła z upośledzeniem funkcji	5-25
51.	Uszkodzenie lub zwężenie krtani pozwalające na obchodzenie się bez rurki tchawiczej – w zależności od stopnia zwężenia	10-30
52.	Uszkodzenie krtani, powodujące konieczność stałego noszenia rurki tchawiczej:	
	a) z zaburzeniami głosu – w zależności od stopnia	35-50
	b) z bezgłosem	60
53.	Uszkodzenie tchawicy – w zależności od stopnia jej zwężenia	20-60
54.	Uszkodzenie przełyku powodujące:	
	a) częściowe trudności w odżywianiu – w zależności od stopnia upośledzenia stanu odżywienia	10-30
	b) odżywianie tylko płynami	50
	c) całkowitą niedrożność przełyku ze stałą przetoką żołądkową	80
55.	Uszkodzenia tkanek miękkich (skóry i mięśni) szyi z ograniczeniem ruchomości szyi – w zależności od stopnia uszkodzenia i ustawienia głowy	10-30

Uwaga: Uszkodzenia tkanek miękkich z jednoczesnym uszkodzeniem kręgosłupa szyjnego należy oceniać według poz. 89.

F. USZKODZENIA KLATKI PIERSIOWEJ I ICH NASTĘPSTWA		
56.	Blizny powłok klatki piersiowej ograniczające ruchomość klatki piersiowej – w zależności od stopnia ograniczenia ruchomości klatki piersiowej	10-30
57.	Utrata gruczołu piersiowego w części lub w całości	10-25
58.	Uszkodzenie przynajmniej 2 żeber (złamanie itp.):	
	a) z obecnością zniekształceń klatki piersiowej i bez zmniejszenia pojemności życiowej płuc	10
	b) z obecnością zniekształceń klatki piersiowej i zmniejszenia pojemności życiowej płuc – w zależności od stopnia zmniejszenia pojemności życiowej	15-25
59.	Złamanie mostka ze zniekształceniami	10
60.	Zapalenie kości (przetoki) żeber lub mostka	20
61.	Uszkodzenia płuc i opłucnej (zrosty opłucnowe, uszkodzenia tkanki płucnej, ubytki tkanki płucnej, ciała obce itp.):	
	a) bez niewydolności oddechowej	10
	b) z niewydolnością oddechową – w zależności od stopnia	20-40
62.	Uszkodzenia tkanki płucnej powikłane przetokami, ropniem płuc – w zależności od stopnia niewydolności oddechowej	40-80
Uwaga: Przy orzekaniu według pozycji 61 i 62 stopień uszkodzenia tkanki płucnej i niewydolności oddechowej potwierdzić badaniem spirometrycznym i badaniem rentgenowskim.		
63.	Uszkodzenie serca lub osierdzia:	
	a) z wydolnym układem krążenia	10
	b) z objawami względnej wydolności układu krążenia	30
	c) z objawami niewydolności krążenia – w zależności od stopnia niewydolności	40-90
Uwaga: Stopień uszkodzenia serca oceniać należy na podstawie badania radiologicznego, elektrokardiograficznego i badania ECHO.		
64.	Przepukliny przeponowe – w zależności od stopnia zaburzeń funkcji przewodu pokarmowego, oddychania i krążenia	20-40
G. USZKODZENIA BRZUCHA I ICH NASTĘPSTWA		
65.	Uszkodzenia powłok jamy brzusznej (przepukliny urazowe, wysiłkowe, przetoki itd.) – w zależności od umiejscowienia i rozmiarów uszkodzenia powłok jamy brzusznej	5-30
Uwaga:1. Za przepukliny urazowe uważa się przepukliny spowodowane pourazowym uszkodzeniem powłok brzusznych (np. po rozerwaniu mięśni powłok brzusznych).2. Za przepukliny tzw. wysiłkowe uważa się przepukliny spowodowane nagłym wysiłkiem fizycznym lub gwałtownym ruchem.		
66.	Uszkodzenie żołądka, jelit i sieci:	
	a) bez zaburzeń funkcji przewodu pokarmowego i przy dostatecznym stanie odżywienia	10
	b) z zaburzeniami trawienia i niedostatecznym stanem odżywienia – w zależności od stopnia zaburzeń i stanu odżywienia	15-50
67.	Przetoki jelitowe, kałowe i odbytu sztuczny – w zależności od stopnia zanieczyszczenia się i zmian zapalnych tkanek otaczających przetokę:	
	a) jelita cienkiego	30-80
	b) jelita grubego	20-50
68.	Przetoki okołodbytnicze	15
69.	Uszkodzenie zwieracza odbytu, powodujące stałe, całkowite nietrzymanie kału i gazów	60
70.	Wypadnięcie odbytnicy – w zależności od stopnia wypadnięcia	10-30
71.	Utrata śledziony:	
	a) bez większych zmian w obrazie krwi	15
	b) ze zmianami w obrazie krwi lub i ze zrostami otrzewnowymi	30
72.	Uszkodzenia wątroby, dróg żółciowych lub trzustki:	
	a) bez zaburzeń ich czynności	5-10
	b) z zaburzeniami ich czynności w zależności od stopnia	20-60
H. USZKODZENIA NARZĄDÓW MOCZOWO-PŁCIOWYCH		
73.	Uszkodzenie jednej nerki lub obu nerek powodujące upośledzenie ich funkcji – w zależności od stopnia	10-25
74.	Utrata jednej nerki przy drugiej zdrowej i prawidłowo działającej	35

75.	Utrata jednej nerki przy upośledzeniu funkcjonowania drugiej nerki – w zależności od stopnia upośledzenia funkcji pozostałej nerki	40-75
76.	Uszkodzenie moczowodu powodujące zwężenie jego światła	20
77.	Uszkodzenie pęcherza – w zależności od stopnia zmniejszenia jego pojemności, zaburzeń w oddawaniu moczu, przewlekłych stanów zapalnych	10-30
78.	Przetoki dróg moczowych i pęcherza moczowego – w zależności od stopnia stałego zanieczyszczenia się moczem	20-50
79.	Zwężenie cewki moczowej:	
	a) powodujące trudności w oddawaniu moczu	15
	b) z nietrzymaniem lub zaleganiem moczu	30-50
	c) z nietrzymaniem lub zaleganiem moczu z powikłaniami	50-60
80.	Utrata prącia	40
81.	Częściowa utrata prącia	20
82.	Utrata jednego jądra lub jajnika	20
83.	Utrata obu jąder lub obu jajników	40
84.	Wodniak jądra	10
85.	Utrata macicy:	
	a) w wieku do 50 lat	40
	b) w wieku powyżej 50 lat	20
86.	Uszkodzenie krocza powodujące wypadnięcie narządów rodnych:	
	a) pochwy	10
	b) pochwy i macicy	30

**I. OSTRE ZATRUCIA I ICH NASTĘPSTWA
(Orzekać nie wcześniej niż po 6 miesiącach)**

87.	Nagłe zatrucie gazami lub/i substancjami (z wyjątkiem zatruc pokarmowych):	
	a) ze stwierdzoną utratą przytomności, lecz bez wtórnych powikłań	10
	b) powodujące uszkodzenie układu krwiotwórczego i narządów wewnętrznych (rozedma, przewlekły nieżyt krtani, tchawicy i oskrzeli) – w zależności od stopnia uszkodzenia	10-25
	Uwaga: Uszkodzenia układu nerwowego spowodowane nagłym zatruciem gazami należy oceniać według odpowiednich pozycji dotyczących układu nerwowego.	
88.	Nagłe zatrucie pokarmami powodujące uszkodzenie narządów mięsaszowych przewodu pokarmowego – w zależności od stopnia uszkodzenia	5-15

Uwaga:

1. Uszkodzenia układu nerwowego wskutek nagłych zatruc pokarmowych należy oceniać według odpowiednich pozycji dotyczących układu nerwowego.

2. Zatrucie włósniami nie pozostawia w zasadzie trwałych następstw.

J. USZKODZENIA KRĘGOSŁUPA, RDZENIA KRĘGOWEGO I ICH NASTĘPSTWA

89.	Uszkodzenia kręgosłupa w odcinku szyjnym:	
	a) ograniczenie ruchomości w zakresie rotacji lub zginania powyżej 20 stopni	15
	b) całkowite zeszywnienie	35
	c) całkowite zeszywnienie z niekorzystnym ustawieniem głowy	50
90.	Uszkodzenie kręgosłupa w odcinku piersiowym i lędźwiowym:	
	a) ograniczenie ruchomości w zakresie rotacji powyżej 20 stopni lub zginania do 50 cm	15
	b) całkowite zeszywnienie	25
	c) całkowite zeszywnienie z niekorzystnym ustawieniem tułowia	40
91.	Izolowane uszkodzenia wyrostków poprzecznych, wyrostków ościstych – w zależności od ich liczby i zaburzeń funkcji	3-10
92.	Uszkodzenia kręgosłupa powikłane zapaleniem kręgów, obecnością ciała obcego itp. ocenia się według poz. 89-91, zwiększając stopień uszczerbku na zdrowiu	10

93.	Uszkodzenia rdzenia kręgowego:	
	a) przy objawach poprzecznego przecięcia rdzenia z całkowitym porażeniem lub niedowładem dużego stopnia dwóch lub czterech kończyn	100
	b) niedowład kończyn dolnych bez uszkodzenia górnej części rdzenia (kończyn górnych), umożliwiający poruszanie się za pomocą dwóch łasek	70
	c) niedowład kończyn dolnych umożliwiający poruszanie się o jednej lasce	40
	d) porażenie całkowite obu kończyn górnych z zanikami mięśniowymi, zaburzeniami czucia i zmianami troficznymi bez porażenia kończyn dolnych (po wylewie śródrzeniowym)	100
	e) niedowład znacznego stopnia obu kończyn górnych znacznie upośledzający czynność kończyn (po wylewie śródrzeniowym)	70
	f) niedowład nieznacznego stopnia obu kończyn górnych (po wylewie śródrzeniowym)	30
	g) zaburzenia ze strony zwieraczy i narządów płciowych bez niedowładów (zespół stożka końcowego)	40
	h) zaburzenia czucia, zespoły bólowe bez niedowładów – w zależności od stopnia zaburzeń	10-30
94.	Urazowe zespoły korzonkowe (ból, ruchowe, czuciowe lub mieszane) – w zależności od stopnia:	
	a) szyjne	5-20
	b) piersiowe	5-10
	c) lędźwiowo-krzyżowe	5-25
	d) guziczne	5

K. USZKODZENIA MIEDNICY

95.	Utrwalone rozejście się spojenia łonowego lub rozerwanie stawu krzyżowo-biodrowego – w zależności od stopnia przemieszczenia i zaburzeń chodu	10-35
96.	Złamanie miednicy z przerwaniem obręczy biodrowej jedno- lub wielomiejscowe – w zależności od zniekształcenia i upośledzenia chodu:	
	a) w odcinku przednim (kość łonowa, kulszowa)	5-20
	b) w odcinku przednim i tylnym (typ Malgaigne'a)	15-45
97.	Złamanie dna panewki – w zależności od upośledzenia funkcji stawu i zmian zniekształcających:	
	a) bez zwichnięcia centralnego	10-20
	b) ze zwichnięciem centralnym	20-40
98.	Izolowane złamanie miednicy (talerz biodrowy, kolce biodrowe, guz kulszowy) – w zależności od zniekształcenia i zaburzeń funkcji	5-20

Uwaga: Towarzyszące uszkodzenia narządów miednicy i objawy neurologiczne ocenia się dodatkowo według pozycji dotyczących odpowiednich uszkodzeń narządów miednicy lub uszkodzeń neurologicznych.

L. USZKODZENIA KOŃCZYNY GÓRNEJ

Uwaga: Przy uszkodzeniach kończyn górnych u osób leworęcznych stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu ustala się według zasad przewidzianych w tabeli, przyjmując dla uszkodzeń ręki prawej procenty ustalone dla ręki lewej, a dla uszkodzenia ręki lewej procenty ustalone dla ręki prawej

ŁOPATKA

99.	Złamanie łopatki:	
	a) wygojone złamanie łopatki z nieznacznym przemieszczeniem bez większych zaburzeń funkcji kończyny	5
	b) wygojone z przemieszczeniem i znacznym ograniczeniem funkcji kończyny w zależności od stopnia	prawa 10-40; lewa 5-30

Uwaga: Normy pozycji 99 uwzględniają również ewentualne powikłania neurologiczne.

OBOJCZYK

100.	Wadliwe wygojone złamanie obojczyka – w zależności od stopnia zniekształcenia i ograniczenia ruchów	prawy 5-25; lewy 5-20
101.	Staw rzekomy obojczyka ograniczający ruchy kończyny	prawy 25; lewy 20
102.	Zwichnięcie stawu obojczykowo-barkowego lub obojczykowo-mostkowego – w zależności od ograniczenia ruchów, upośledzenia zdolności dźwigania i stopnia zniekształcenia	prawy 5-25; lewy 5-20

103.	Uszkodzenia obojczyka powikłane przewlekłym zapaleniem kości i obecnością ciał obcych ocenia się według pozycji 100-102, zwiększając stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu o:	5
Uwaga: Przy współistniejących powikłaniach neurologicznych należy stosować ocenę według pozycji dotyczących uszkodzeń odpowiednich odcinków kończyny – w zależności od stopnia wypadnięcia funkcji.		
BAROK		
104.	Przewlekłe zmiany stawu barkowego – w zależności od stopnia ograniczenia funkcji i przykurczu	prawy 5-30 lewy 5-25
105.	Zastarzałe nieodprowadzone zwichnięcie stawu barkowego – w zależności od zakresu ruchów i ustawienia kończyny	prawy 20-30 lewy 15-30
106.	Nawykowe zwichnięcia barku potwierdzone dokumentacją medyczną	prawy 25 lewy 20
107.	Staw cepowy w następstwie pourazowych ubytków kości – w zależności od zaburzeń funkcji	prawy 25-40 lewy 20-35
Uwaga: Staw wiotki z powodu porażen ocenia się według norm neurologicznych.		
108.	Zesztywnienie stawu barkowego:	
	a) w ustawieniu czynnościowo korzystnym (w odwiedzeniu około 70°, antepozycja 35° i rotacja zewnętrzna około 25°) w zależności od ustawienia i funkcji	prawy 20-35 lewy 15-30
	b) w ustawieniu czynnościowo niekorzystnym	prawy 40 lewy 35
109.	Bliznowaty przykurcz stawu barkowego w zależności od zaburzeń czynności stawu	prawy 5-15 lewy 5-10
110.	Uszkodzenie barku powikłane przewlekłym zapaleniem kości, obecnością ciał obcych, przetokami i zmianami neurologicznymi ocenia się według pozycji 104-109, zwiększając stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu – w zależności od stopnia powikłań i upośledzenia funkcji	prawy 5-35 lewy 5-25
111.	Utrata kończyny w barku	prawa 75 lewa 70
112.	Utrata kończyny wraz z łopatką	prawa 80 lewa 75
RAMIĘ		
113.	Złamanie kości ramiennej – w zależności od zmian wtórnych i upośledzenia funkcji kończyny:	
	a) z niewielkim przemieszczeniem i zaburzeniem osi	prawa 5-15 lewa 5-10
	b) ze znacznym przemieszczeniem i skróceniem	prawa 15-30 lewa 10-25
	c) złamania powikłane przewlekłym zapaleniem kości, przetokami, brakiem zrostu, stawem rzeptomym, ciałami obcymi i zmianami neurologicznymi	prawa 30-55 lewa 25-50
114.	Uszkodzenia mięśni, ścięgien i ich przyczepów w zależności od zmian wtórnych i upośledzenia funkcji:	
	a) mięśnia dwugłowego	prawa 5-15 lewa 5-10
	b) uszkodzenia innych mięśni ramienia	prawa 5-20 lewa 5-15
115.	Utrata kończyny w obrębie ramienia:	
	a) z zachowaniem tylko 1/3 bliższej kości ramiennej	prawa 70 lewa 65
	b) przy dłuższych kikutach	prawa 65 lewa 60
116.	Przepukliny mięśniowe ramienia	3

STAW ŁOKCIOWY		
117.	Złamanie obwodowej nasady kości ramiennej – w zależności od zaburzeń osi i ograniczenia ruchów w stawie łokciowym:	
	a) bez większych przemieszczeń, zniekształceń i ograniczenia ruchomości	prawa 5-15 lewa 5-10
	b) z dużym zniekształceniem i ze znacznym przykurczem	prawa 15-30 lewa 10-25
118.	Zesztywnienie stawu łokciowego:	
	a) w zgięciu zbliżonym do kąta prostego i z zachowanymi ruchami obrotowymi przedramienia (75°-110°)	prawy 30 lewy 25
	b) z brakiem ruchów obrotowych	prawy 35 lewy 30
	c) w ustawieniu wyprostnym lub zbliżonym (160°-180°)	prawy 50 lewy 45
	d) w innych ustawieniach – zależnie od przydatności czynnościowej kończyny	prawy 30-45 lewy 25-40
119.	Przykurcz w stawie łokciowym – w zależności od zakresu zgięcia, wyprosty i stopnia zachowania ruchów obrotowych przedramienia:	
	a) przy niemożności zgięcia do 90°	prawy 10-30 lewy 5-25
	b) przy możliwości zgięcia ponad kąt prosty	prawy 5-20 lewy 5-15
Uwaga: Wszelkie inne uszkodzenia w obrębie stawu łokciowego należy oceniać według pozycji 117-119.		
120.	Cepowy staw łokciowy – w zależności od stopnia wiotkości i stanu mięśni	prawy 15-30 lewy 10-25
121.	Uszkodzenia stawu łokciowego powikłane przewlekłym stanem zapalnym, przetokami, ciałami obcymi itp. ocenia się według pozycji 117-120, zwiększając stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu o:	5
PRZEDRAMIĘ		
122.	Złamania w obrębie dalszych nasad jednej lub obu kości przedramienia, powodujące ograniczenia ruchomości nadgarstka i zniekształcenia – w zależności od stopnia zaburzeń czynnościowych:	
	a) ze zniekształceniem	prawy 5-15 lewy 5-10
	b) ze znacznym zniekształceniem, dużym ograniczeniem ruchomości i zmianami wtórnymi (troficzne, krążeniowe itp.)	prawy 15-25 lewy 10-20
123.	Złamania trzonów jednej lub obu kości przedramienia – w zależności od przemieszczeń, zniekształceń i zaburzeń czynnościowych:	
	a) ze zniekształceniem i zaznaczonymi zaburzeniami funkcji	prawy 5-15 lewy 3-10
	b) ze znacznym zniekształceniem, dużym ograniczeniem ruchomości i zmianami wtórnymi (troficzne, krążeniowe itp.)	prawy 15-35 lewy 10-30
124.	Staw rzekomy kości promieniowej	prawy 30 lewy 25
125.	Staw rzekomy kości łokciowej	prawy 20 lewy 15
126.	Brak zrostu, staw rzekomy obu kości przedramienia	prawy 40 lewy 35
127.	Uszkodzenie przedramienia powikłane przewlekłym zapaleniem kości, przetokami, obecnością ciał obcych, ubytkiem tkanki kostnej i zmianami neurologicznymi ocenia się według pozycji 122-126, zwiększając stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w zależności od stopnia powikłań	5-15
128.	Utrata kończyny w obrębie przedramienia – w zależności od charakteru kikuta i jego przydatności do oprotezowania	prawa 55-65 lewa 50-60

129.	Utrata przedramienia w sąsiedztwie stawu nadgarstkowego	prawe 55 lewe 50
NADGARSTEK		
130.	Ograniczenia ruchomości w obrębie nadgarstka w następstwie jego uszkodzeń (skręcenia, zwichnięcia, złamania kości nadgarstka, martwice aseptyczne tych kości) – w zależności od ustawienia, zakresu ruchów, objawów bólowych i troficznych oraz funkcji palców:	
	a) ograniczenie ruchomości	prawy 5-10 lewy 3-8
	b) ograniczenie ruchomości dużego stopnia	prawy 10-20 lewy 8-15
	c) ograniczenia ruchomości dużego stopnia z ustawieniem ręki czynnościowo niekorzystnym	prawy 20-30 lewy 15-25
131.	Całkowite zeszywnienie w obrębie nadgarstka:	
	a) w ustawieniu czynnościowo korzystnym – w zależności od stopnia upośledzenia funkcji dłoni i palców	prawy 15-30 lewy 10-25
	b) w ustawieniu czynnościowo niekorzystnym – w zależności od stopnia upośledzenia funkcji dłoni i palców	prawy 25-45 lewy 20-40
132.	Uszkodzenia nadgarstka powikłane głębokimi, trwałymi zmianami troficznymi, przewlekłym ropnym zapaleniem kości nadgarstka, przetokami i zmianami neurologicznymi ocenia się według pozycji 130 i 131, zwiększając stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w zależności od stopnia powikłań o:	1-10
133.	Utrata ręki na poziomie nadgarstka	prawa 55 lewa 50
Ł. ŚRÓDRĘCZE I PALCE		
KCIUK		
134.	Złamania i zwichnięcia kciuka (pierwszej kości śródreżca i paliczków kciuka) – w zależności od ustawienia, zniekształcenia i stopnia zaburzeń funkcji kciuka:	
	a) z przemieszczeniem	prawy 5-10 lewy 3-8
	b) z dużym przemieszczeniem i zniekształceniem	prawy 10-20 lewy 8-15
	Uwaga: Przy ocenie stopnia zaburzeń czynności kciuka należy brać pod uwagę przede wszystkim zdolność przeciwstawienia i chwytu.	
135.	Utraty w obrębie kciuka:	
	a) utrata opuszki	prawy 5 lewy 3
	b) utrata paliczka paznokciowego	prawy 10 lewy 8
	c) utrata paliczka paznokciowego z częścią paliczka podstawowego (do 2/3 długości paliczka)	prawy 15 lewy 10
	d) utrata paliczka paznokciowego i paliczka podstawowego poniżej 2/3 długości lub utrata obu paliczków bez kości śródreżca	prawy 20 lewy 15
	e) utrata obu paliczków z kością śródreżca	prawy 30 lewy 25
136.	Wszelkie inne uszkodzenia w obrębie kciuka (blizny, uszkodzenia ścięgien, zniekształcenia, przykurcze stawów, zeszywnienia, zmiany troficzne, czuciowe itp.) – powodujące:	
	a) ograniczenie funkcji	prawy 3-10 lewy 1-8
	b) znaczne ograniczenie funkcji	prawy 10-20 lewy 8-15
	c) upośledzenie funkcji graniczące z następstwami utraty kciuka	prawy 20-30 lewy 15-25

PALEC WSKAZUJĄCY

137.	Utraty w obrębie palca wskazującego:	
	a) utrata opuszki	prawy 5 lewy 3
	b) utrata paliczka paznokciowego	prawy 7 lewy 5
	c) utrata paliczka paznokciowego z 1/3 dalszą paliczka środkowego	prawy 8 lewy 5
	d) utrata paliczka paznokciowego i środkowego powyżej 1/3	prawy 12 lewy 10
	e) utrata trzech paliczków	prawy 17 lewy 15
	f) utrata palca wskazującego z kością śródreżca	prawy 23 lewy 20
138.	Wszelkie inne uszkodzenia w obrębie palca wskazującego oraz II kości śródreżca (blizny, uszkodzenia ścięgien, zniekształcenia, przykurcze stawów, zeszywnienia, zmiany troficzne, czuciowe itp.) – powodujące:	
	a) ograniczenie funkcji – w zależności od stopnia	prawy 3-8 lewy 1-5
	b) znaczne ograniczenie funkcji – w zależności od stopnia	prawy 8-12 lewy 5-10
	c) bezużyteczność palca graniczącą z utratą wskaziciela	prawy 17 lewy 15

PALEC TRZECI, CZWARTY I PIĄTY

139.	Utrata całego paliczka lub części paliczka:	
	a) palca trzeciego i czwartego – za każdy paliczek	prawy 3 lewy 2
	b) palca piątego – za każdy paliczek	prawy 1 lewy 1
140.	Utrata palców III, IV lub V z kością śródreżca	prawy 12 lewy 8
141.	Wszelkie inne uszkodzenia w obrębie palców III, IV, V i odpowiednich kości śródreżca (blizny, uszkodzenia ścięgien, zniekształcenia, przykurcze stawów, zeszywnienia, zmiany troficzne, czuciowe itp.) – powodujące:	
	a) ograniczenie funkcji palca – w zależności od stopnia	prawy 2 lewy 1
	b) znaczne ograniczenie funkcji palca – w zależności od stopnia	prawy 4 lewy 3
	c) bezużyteczność palca granicząca z utratą	prawy 7 lewy 5

Uwaga: Przy uszkodzeniach obejmujących większą liczbę palców globalna ocena musi być niższa niż całkowita utrata tych palców i odpowiadać stopniowi użyteczności ręki. Uszkodzenia obejmujące wszystkie palce z pełną utratą użyteczności ręki nie mogą przekroczyć dla ręki prawej 55% a dla lewej 50%.

M. USZKODZENIA KOŃCZYNY DOLNEJ**BIODRO**

142.	Utrata kończyny dolnej przez wyluszczenie jej w stawie biodrowym lub odjęcie w okolicy podkłętarzowej	85
143.	Przykurcze i ograniczenia ruchów w stawie biodrowym w następstwie uszkodzeń tkanek miękkich – w zależności od stopnia	5-25
144.	Zeszywnienie stawu biodrowego – w zależności od ustawienia i wtórnych zaburzeń statyki i dynamiki:	
	a) w ustawieniu czynnościowo korzystnym	20-35
	b) w ustawieniu czynnościowo niekorzystnym	30-60

145.	Inne następstwa uszkodzeń stawu biodrowego (zwichnięć, złamań bliższej nasady kości udowej, złamań szyjki, złamań przezkrętarzowych i podkrętarzowych, złamań krętarzy itp.) – w zależności od zakresu ruchów przemieszczeń, skrócenia, zniekształceń i różnego rodzaju zmian wtórnych oraz dolegliwości subiektywnych:	
	a) ze zmianami miernego stopnia	5-20
	b) ze zmianami dużego stopnia	20-40
	c) z bardzo ciężkimi zmianami miejscowymi i dolegliwościami wtórnymi (kręgosłup, staw krzyżowo-biodrowy, kolano itp.)	40-65
146.	Przykurcze i zeszywnienia powikłane przewlekłym zapaleniem tkanki kostnej, z przetokami, ciałami obcymi itp. ocenia się według pozycji 142-145, zwiększając stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w zależności od rozmiarów powikłań o:	5-15
	Uwaga: Jako wynik urazowego uszkodzenia biodra zgłaszane są często następujące zmiany chorobowe: krwiopochodne ropne zapalenie kości, gruźlica kostno-stawowa, nowotwory, martwice aseptyczne kości, biodro szpotawe dorastających i inne zniekształcenia powodujące zaburzenia statyki. Przy tego rodzaju stanach chorobowych należy szczególną uwagę zwracać na istnienie związku przyczynowego między tymi schorzeniami a wypadkiem.	
UDO		
147.	Złamanie kości udowej – w zależności od zniekształceń, skrócenia, zaników mięśniowych i ograniczenia ruchów w stawach:	
	a) z nieznacznymi zmianami i skróceniem do 4 cm	5-15
	b) z miernymi zmianami i skróceniem do 6 cm	15-30
	c) ze skróceniem ponad 6 cm i ciężkimi zmianami	30-40
148.	Staw rzekomy lub ubytki kości udowej uniemożliwiające obciążenie kończyny – w zależności od stopnia upośledzenia funkcji, skrócenia i zaburzeń wtórnych	40-60
149.	Uszkodzenia skóry, mięśni, ścięgien (oparzenia, przecięcia, pęknięcia podskórne, przepukliny mięśniowe itp.) – w zależności od zaburzeń funkcji itp.	5-20
150.	Uszkodzenia dużych naczyń, tętniaki pourazowe – w zależności od stopnia wtórnych zaburzeń troficznych	5-30
151.	Uszkodzenia uda powikłane przewlekłym ropnym zapaleniem kości, przetokami, ciałami obcymi, skostnieniem pozaszkieletowym i zmianami neurologicznymi ocenia się według pozycji 147-150, zwiększając stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w zależności od rozmiarów powikłań o:	1-10
152.	Uszkodzenia uda powikłane współistniejącym uszkodzeniem nerwu kulszowego ocenia się według pozycji 147-150, zwiększając stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w zależności od rozmiarów uszkodzenia nerwu o:	10-65
	Uwaga: Łączny stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu ocenianego według pozycji 147-150 i 152 nie może przekroczyć 70%.	
153.	Utrata kończyny – zależnie od długości kikuta i przydatności jego cech do oproteżowania	50-70
154.	Zeszywnienie stawu kolanowego:	
	a) w pozycji funkcjonalnej korzystnej 0-15°	30
	b) przy większych stopniach zgięcia lub przeproście powyżej -10° (minus 10°) stosuje się ocenę wg pp. a) – zwiększając stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu za każde 4° odchylenie ponad granicę 15° lub -10° o:	1
155.	Trwałe ograniczenia ruchomości stawu kolanowego w następstwie uszkodzeń samego stawu (uszkodzenia więzadłowe, torebkowe, łąkotek, kości tworzących staw kolanowy itd.) – w zależności od charakteru przykurczu i zakresu ubytku funkcji:	
	a) utrata ruchomości w zakresie 0-40° za każde 2° ubytku ruchu	1
	b) utrata ruchomości w zakresie 40°-90° za każde 5° ubytku ruchu	1
	c) utrata ruchomości w zakresie 90°-120° za każde 10° ubytku ruchu	1
	Uwaga: prawidłowo funkcjonalny zakres ruchów przyjmuje się w granicach 0°-120°.	
156.	Inne następstwa uszkodzeń kolana: skrócenie kończyny, zaburzenia osi, stawu (koślawość, szpotawość, ruchomość patologiczna), dolegliwości przewlekłe zapalne, zapalenia ropne, ciała obce, przetoki itp. – w zależności od stopnia	1-20
157.	Utrata kończyny na poziomie stawu kolanowego	65

PODUDZIE		
	Złamanie kości podudzia – w zależności od zniekształcenia, przemieszczenia, powikłań wtórnych, zmian troficznych i czynnościowych kończyny itp.:	
158.	a) ze zmianami lub skróceniem do 4 cm	5-15
	b) z dużymi wtórnymi zmianami lub ze skróceniem od 4 cm do 6 cm	15-25
	c) ze skróceniem powyżej 6 cm lub bardzo rozległymi zmianami wtórnymi i dodatkowymi powikłaniami w postaci przewlekłego zapalenia kości, przetok, zmian troficznych skóry z owrzodzeniami, stawów rzekomych, ubytków kostnych i zmian neurologicznych	25-50
159.	Izolowane złamania strzałki (oprócz kostki bocznej)	3
160.	Uszkodzenia tkanek miękkich podudzia, uszkodzenia ścięgna Achillesa i innych ścięgien – zależnie od rozległości uszkodzenia, zaburzeń czynnościowych i zniekształceń stopy	5-20
161.	Utrata kończyny w obrębie podudzia – w zależności od charakteru kikuta, długości, przydatności do oprotezowania i zmian wtórnych w obrębie kończyny:	
	a) przy długości kikuta do 8 cm mierząc od szpary stawowej	60
	b) przy dłuższych kikutach	40-55
STAWY SKOKOWE, STOPA		
162.	Ograniczenie ruchomości i zniekształcenia w stawach skokowych (w następstwie wykręcenia, zwichnięcia, złamania kości tworzących staw, zranień, ciał obcych, blizn itp.) – w zależności od ich stopnia i dolegliwości:	
	a) bez zniekształceń	1-15
	b) ze zniekształceniem, upośledzeniem funkcji ruchowej i statycznej stopy	15-25
	c) powikłane przewlekłym zapaleniem kości i stawu, przetokami, martwicą aseptyczną, zmianami neurologicznymi itp.	25-40
163.	Zesztywnienie stawu skokowego – w zależności od ustawienia stopy, zmian wtórnych i powikłań:	
	a) pod kątem zbliżonym do prostego	10-20
	b) w innych ustawieniach czynnościowo niekorzystnych	20-40
164.	Złamania kości piętowej lub skokowej z przemieszczeniem, zniekształceniem i innymi zmianami wtórnymi:	
	a) miernego stopnia – zależnie od wielkości zaburzeń czynnościowych	5-15
	b) znacznego stopnia lub z powikłaniami – zależnie od wielkości zaburzeń czynnościowych	15-30
165.	Utrata kości piętowej lub skokowej	40
166.	Uszkodzenia kości stępu z przemieszczeniem, zniekształceniami i innymi zmianami wtórnymi:	
	a) miernego stopnia – zależnie od wielkości zaburzeń czynnościowych	5-10
	b) znacznego stopnia lub innymi powikłaniami – zależnie od wielkości zaburzeń	10-20
167.	Złamania kości śródstopia z przemieszczeniem, zniekształceniem stopy:	
	a) złamania I lub V kości z wyraźnym przemieszczeniem – w zależności od stopnia zaburzeń czynnościowych	5-15
	b) złamania II, III lub IV kości śródstopia – w zależności od stopnia zaburzeń czynnościowych	3-10
	c) złamania trzech i więcej kości śródstopia – w zależności od zaburzeń czynnościowych	10-20
168.	Złamania kości śródstopia powikłane zapaleniem kości, przetokami, wtórnymi zmianami troficznymi i zmianami neurologicznymi ocenia się według pozycji 167, zwiększając stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w zależności od stopnia powikłań o:	1-10
169.	Inne uszkodzenia stopy pozostawiające zmiany bliznowate i zniekształcające – w zależności od stopnia upośledzenia czynności	1-15
170.	Utrata stopy w całości	50
171.	Utrata stopy na poziomie stawu Choparta	40
172.	Utrata stopy w stawie Lisfranka	35
173.	Utrata stopy w obrębie kości śródstopia – zależnie od rozległości utraty przedstopia i cech kikuta	20-30
PALCE STOPY		
174.	Utrata paliczka paznokciowego palucha	5
175.	Utrata całego palucha	7
176.	Utrata palucha wraz z kością śródstopia – w zależności od rozmiaru utraty kości śródstopia	10-20
177.	Utrata palców II-V w części lub całości – za każdy palec	2

178.	Utrata V palca wraz z kością śródstopia – zależnie od wielkości utraty kości śródstopia	5-10
179.	Utrata palców II-IV z kością śródstopia – zależnie od wielkości utraty kości śródstopia, za każdy palec	3-5
180.	Inne uszkodzenia i zniekształcenia palców – w zależności od stopnia upośledzenia funkcji	1-5
N. PORAŻENIA LUB NIEDOWŁADY POSZCZEGÓLNYCH NERWÓW OBWODOWYCH		
181.	Uszkodzenie częściowe lub całkowite – w zależności od stopnia zaburzeń:	
	a) nerwu przeponowego poniżej jego połączenia z nerwem podobojczykowym	5-15
	b) nerwu piersiowego długiego	prawy 5-15 lewy 5-10
	c) nerwu pachowego	prawy 15-25 lewy 10-20
	d) nerwu mięśniowo-skórnego	prawy 10-25 lewy 5-20
	e) nerwu promieniowego powyżej odejścia gałązki do mięśnia trójgłowego ramienia	prawy 15-45 lewy 5-35
	f) nerwu promieniowego poniżej odejścia gałązki do mięśnia trójgłowego ramienia	prawy 10-30 lewy 5-25
	g) nerwu promieniowego nad wejściem do kanału mięśnia odwracacza przedramienia	prawy 5-25 lewy 5-15
	h) nerwu promieniowego po wyjściu z kanału mięśnia odwracacza przedramienia	prawy 5-15 lewy 1-10
	i) nerwu pośrodkowego w zakresie ramienia	prawy 10-40 lewy 5-30
	j) nerwu pośrodkowego w zakresie nadgarstka	prawy 5-25 lewy 5-15
	k) nerwu łokciowego	prawy 10-30 lewy 5-20
	l) splotu barkowego części nadobojczykowej (górnej)	prawy 15-25 lewy 10-20
	m) splotu barkowego części podobojczykowej (dolnej)	prawy 25-45 lewy 20-40
	n) pozostałych nerwów odcinka szyjno-piersiowego	1-15
	o) nerwu zasłonowego	5-15
	p) nerwu udowego	10-30
	q) nerwów pośladkowych (górnego i dolnego)	10-20
	r) nerwu sromowego wspólnego	5-25
	s) nerwu kulszowego przed podziałem na nerw piszczelowy i strzałkowy (normę w wysokości ponad 50% stosować tylko przy nieuleczalnych owrzodzeniach)	20-60
t) nerwu piszczelowego (normę w wysokości ponad 30% stosować tylko przy nieuleczalnych owrzodzeniach)	10-40	
u) nerwu strzałkowego	10-20	
v) splotu lędźwiowo-krzyżowego	40-70	
w) pozostałych nerwów odcinka lędźwiowo-krzyżowego	1-10	
Uwaga: Według pozycji 181 ocenia się tylko uszkodzenia nerwów obwodowych. W przypadkach współistnienia uszkodzeń kostnych, mięśniowych i nerwowych należy stosować ocenę według pozycji dotyczących uszkodzeń kończyn górnych i dolnych.		
182.	Kauzalgie potwierdzone obserwacją szpitalną – w zależności od stopnia zmian troficznych i nasilenia bólów	prawy 30 lewy 50